ZPRAVODAJ MĚSTA PŘÍBRAM ▪ PROSINEC 2026 ▪ ROČNÍK XXXIV.

Kahan

PŘÍBRAM
810 LET

14 **PŘÍBRAM MÁ NOVÉ ZASTUPITELSTVO**
Zastupitelé složili slib, v nejužším vedení jsou čtyři lidé

16 **STAROSTKA MARKÉTA ŠKODOVÁ**
Prioritou je čistírna, ale chceme dělat i desítky drobných projektů

25 **MILADA VOLÁKOVÁ MOJSEJOVÁ**
Inspiraci k tvorbě jsem často nacházela v rodině

Klidný advent a krásné Vánoce

Reality Pintner

Ryze česká rodinná realitní kancelář
36 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej zděné chaty v Kamýku nad Vltavou na pronajatém pozemku 431 m².
Cena: 540 tis. Kč

Prodej velkého bytu 2+1 s lodží a komorou v bytě, OV, 76,8 m² a lodžie. Čechovská ul., Příbram VIII. ENB: C.
Cena: 4,39 mil. Kč

Prodej bytu 2+1, OV, Příbram IV, Aloise Jiráska, 67,5 m² včetně 3 sklepů. ENB: E
Cena: 3,89 mil. Kč

Prodej RD, chalupy na uzavřeném pozemku 666 m² s kanalizací a vodovodem v Dolních Hbitech, Luhy
Cena: 3,85 mil. Kč

Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme.
Zavolejte, přijedeme...

tel. +420 318 630 850, 602 607 982
Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realitypintner.cz, info@realitypintner.cz

Cukrárna Zlatý časy

Vánoční bábovka a cukroví

Regionální potravina

Vánoce se blíží a s nimi i vůně lahodné bábovky a tradičního vánočního cukroví!

Přijímáme objednávky na vánoční cukroví a naši vyhlášenou **Císařskou bábovku**, která byla *oceněna Regionální potravinou za nejlepší pekařský výrobek Středočeského kraje.*

Císařská bábovka
Regionální potravina

Cena bábovky: 500 Kč

Vánoční cukroví: 1 kg – 1 100 Kč
Objednat si můžete také 0,5 kg.

Jak objednávat?
Objednávky přijímáme:

Osobně v cukrárně na adrese Náměstí 70, Březnice
Telefonicky na čísle 608 546 262

Doručení Balíkovnou, Poštou nebo Zásilkovnou od 110 Kč.

Objednejte si včas a užijte si Vánoce s něčím sladkým!

Jsme připraveni na vaše objednávky.

Cukrárna Zlatý časy

OBSAH ČÍSLA

8 ADVENT ODSTARTUJÍ THOM ARTWAY, KAMIL STŘIHAVKA NEBO HYPNOTICA

14 PŘÍBRAM MÁ PRVNÍ STAROSTKU. MĚSTO POVEDE MARKÉTA ŠKODOVÁ

15 POZVÁNKA DO DIVADLA: SILVESTR NANEČISTO. DIVADELNÍ PŘEDPLATNÉ 2027

16 PRIORITOU JE ČISTÍRNA, ALE CHCEME DĚLAT I DESÍTKY DROBNÝCH PROJEKTŮ

20 BŘEZOHORSKÁ KNIHOVNA JE V NOVÉM

25 INSPIRACI K TVORBĚ JSEM ČASTO NACHÁZELA V RODINĚ

Na příbramských silnicích letos zemřelo sedm osob 4

Parkoviště v Orlově by mělo mít 31 míst 6

Ježíšek nadělí dárky v divadle, diváky čeká i premiéra a silvestrovská zábava 9

Předvánoční Svatá Hora: setkání, koncerty, výstavy, ale také klidný azyl 11

Za vánočními tradicemi do hornického domku i podzemí 12

Zápis dětí do 1. ročníků základních škol 19

Hřiště ve vnitrobloku Riegrovy ulice je otevřeno veřejnosti 20

Jak slepička zachránila kohoutka aneb Jak děti potěšily seniory 22

Malé ruce, velké činy. V Brdech jsme společně zasadili 650 stromů 23

I dnes můžeme popsat nový druh rostliny. Příkladem je ostružiník podbrdský 26

Z Řevnic do poutního areálu Skalka 27

Příběhy z Březového vrchu XXXII.: život po sedmileté válce 28

Kalendář akcí 31

Městský zpravodaj Kahan publikuje příspěvky autorů a autorek po redakčním výběru a úpravě. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Většina textů má spíše informativní charakter, v rubrikách Polemika, Názory, Úvodník, Anketa či Rozhovor ale mohou být uvedeny názory a postoje, které nemusí vyjadřovat pohled redakce nebo členů redakční rady. Redakce přijímá příspěvky občanů i zastupitelů na kahan@pribram.eu.

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází 11× ročně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 400 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen 1 výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor komunikace a cestovního ruchu, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor komunikace a cestovního ruchu, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Markéta Škodová, Vladimír Král, Lucie Albrechtová, Marek Školoud, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 25. listopadu do 2. prosince. Foto na titulní straně: Canva.

VÁNOCE JSOU PŘÍLEŽITOSTÍ ZASTAVIT SE

S blížícími se Vánocemi si každoročně uvědomuji, jak rychle plyne čas. Možná se o něco více než jindy zastavíme a zamýšlíme nad tím, co je v životě opravdu důležité. Právě Vánoce nám připomínají, že to nejcennější si za peníze nekoupíme. Blízkost, porozumění, vzájemná úcta a pocit, že někam patříme.

Žijeme v době, kdy máme téměř neomezené možnosti. Můžeme cestovat do vzdálených zemí, pořizovat si stále nové věci a dopřávat si zážitky, o kterých se předchozím generacím ani nesnilo. Na tom samozřejmě není nic špatného. Přesto si myslím, že bychom neměli zaměňovat množství zážitků a materiální dostatek za skutečné životní štěstí.

Čím jsem starší, tím více si uvědomuji obyčejné chvíle. Čas strávený s rodinou, rozhovor s blízkým člověkem, dětská radost nebo prostý pocit, že jsem někomu nablízku. Jako místostarosta mám možnost vnímat naše město z různých perspektiv. Příbram pro mě ale nejsou jen ulice, budovy, projekty nebo investice. Především jsou to lidé, kteří zde žijí, pracují, vychovávají děti, pomáhají druhým a každý den vytvářejí atmosféru našeho města. A právě lidé dávají Příbrami její skutečnou podobu.

Vím, že ne každý prožívá Vánoce v radosti a v rodinné pohodě. Někteří lidé se potýkají s nemocí, osamělostí, ztrátou blízkého člověka. O to je důležitější nezapomínat na laskavost, ohleduplnost a zájem o druhé. Přál bych si, abychom letošní vánoční svátky dokázali prožít s větším klidem a rozvahou. Abychom se méně zabývali tím, co nám chybí, a více si vážili toho, co máme.

Přeji vám všem, abychom dokázali během Vánoc, ale i v průběhu celého příštího roku nacházet více času jeden na druhého. Abychom k sobě byli ohleduplní, dokázali si naslouchat a nezapomínali, že naše město společně tvoříme.

Všem obyvatelům přeji tedy pokojné a požehnané Vánoce. Ať nám přinesou nejen chvíle odpočinku, ale také více vzájemného porozumění, pokory a radosti z obyčejných věcí. Hodně zdraví, radosti a pohody v kruhu vašich blízkých. A do nového roku dostatek optimismu, životní energie a důvodů k úsměvu.

Vladimír Král
1. místostarosta města Příbram

Ve Švýcarsku jsme navštívili čokoládovnu i sýrárnu

Během letošních podzimních prázdnin od 28. října do 1. listopadu navštívilo 47 žáků ZŠ Školní známá místa ve Švýcarsku. *„Program zájezdu byl velmi pestrý, jednoduše řečeno kulturně-historicky-přírodně laděný. Cestou jsme z blízka viděli Rýnské vodopády, navštívili jsme městečko Kostnice s muzeem Jana Husa, prohlédli si města Luzern a Bern včetně krásných Alp a výhledů v Grindelwaldu,“* informovala učitelka Jana Žáková. V rámci poznávání nechyběla prohlídka a ochutnávka v sýrárně Emmental a v čokoládovně Nestlé. *„Z městečka Montreux, kde jsme se prošli kolem Ženevského jezera a viděli sídlo legendárního zpěváka skupiny Queen Freddieho Mercuryho, jeho muzeum i vodní hrad Chillon, jenž leží přímo na skalnatém břehu jezera, se náš směr stočil do překrásného městečka Gruyéres. To bylo pomyslnou tečkou za naším vydařeným podzimním zájezdem,“* dodala Jana Žáková.

Na příbramských silnicích letos zemřelo sedm osob

Světový den vzpomínky na oběti dopravních nehod letos připadl na 15. listopadu, připomínáme si ho každý rok vždy třetí listopadovou neděli. Na světových silnicích ročně zahyne přes milion lidí. Nejde však o statistiku, každé číslo představuje lidský život. Cílem tohoto dne je vzpomenout si na ty, kteří zemřeli při dopravní nehodě, ale také vyjádřit solidaritu s bolestí jejich blízkých. Pro ně jako by se čas zastavil. Vrátit čas ani život bohužel nejde.

Na komunikacích ve Středočeském kraji letos zbytečně vyhaslo kolem sedmdesáti lidských životů. Od začátku letošního roku zemřelo na příbramských silnicích sedm osob. Tři smrtelné nehody se staly v únoru, jedna v květnu, jedna v srpnu a dvě během září. Nehodu nepřežili dva chodci, jeden motocyklista a čtyři řidiči osobních vozidel. Třikrát šlo o náraz do stromu, jednou do svodidel a jednou do mostu. Důvodem havárií byl nesprávný způsob jízdy nebo nepřiměřená rychlost.

Tento den také upozorňuje na to, že řadě nehod lze předejít. Vyzývá k vzájemné ohleduplnosti, přiměřené rychlosti a věnování se řízení. Občas sami vidíme nebo sledujeme v médiích agresivní jízdu řidičů, úmyslné vybrzďování, kdy někteří motoristé tímto způsobem trestají jiné šoféry, kteří se jim znelíbí, vytlačování jiných aut nebo nebezpečné ujíždění před policií, v tu chvíli je automobil smrtící zbraní.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

V Příbrami vystoupí Monika Absolonová

Příbram bude v prosinci hostit koncert české zpěvačky Moniky Absolonové. Vystoupení se uskuteční ve čtvrtek 17. prosince 2026 od 19.00 ve sportovní hale a bude součástí turné Až do nebes 2026. Program večera nabídne průřez hudební tvorbou zpěvačky. Návštěvníci se mohou těšit na známé písně, muzikálové melodie i nové hudební aranže. *„Koncert je součástí podpory Dětského domova Pepa v Lazci u Příbrami,“* informoval pořadatel Tomáš Bezouška.

Nominace na Cenu města Příbrami končí 30. listopadu

Nominace na Cenu města Příbrami lze podávat jen do konce listopadu, a to prostřednictvím online formuláře na webu města pribram.eu, případně stažený a vyplněný formulář odeslat na e-mailovou adresu cenamesta@pribram.eu nebo odevzdat v Informačním centru města v Pražské ulici. U všech nominací je třeba uvést jméno navrhovatele a kontaktní údaje. Všechny v termínu podané nominace jsou zpracovány a postoupeny k posouzení pracovní skupině, která vybere osobnost či osobnosti pro rok 2027. Konečné schválení vybraného jména či jmen je na zastupitelstvu města. Cena v podobě pamětního listu a trofeje vyrobené firmou Preciosa bude předána na závěrečném koncertu Hudebního festivalu Antonína Dvořáka. Ti, kteří podají návrhy na ocenění, budou zařazeni do slosování o dárkový poukaz do Divadla A. Dvořáka Příbram v celkové hodnotě 1000 korun a knihu o příbramském regionu.

inzerce

invia
Léto
2027
Příbram
Střelecká 27
pribram@invia.cz
775 914 277
First Minute
jen do 31.12.
AI MODIFIED

BOXBOX
Samoobslužné skladovací boxy
pro vaše osobní věci, ale i pro vaše podnikání
již od 990 Kč/měsíc
Parkovací stání v areálu
pro osobní auta, obytné vozy a karavany
již od 690 Kč/měsíc
Speciální slevový kód
KAHAN20
Čs. armády 142, Příbram
u automyčky TixExpress
Více informací na:
boxbox.cz | 800 221 223

Rybáři budou prodávat stromky a kapry u Kaňky

Příbramská organizace Českého rybářského svazu informovala o novém prodejním místě vánočních stromků a vánočních kaprů. *„Již více než 30 let prodáváme na Březových Horách na Rožmitálské. Nyní se stěhujeme do nových prostor v areálu rybářského svazu ČRS MO Příbram,“* řekl za organizaci Jakub Skalický s tím, že prodej na Březových Horách končí. Na nové prodejní místo se zájemci dostanou z kruhového objezdu pod Drupolem a kolem rybníku Kaňka. Příjezd má být značen. Prodej ryb začíná 21. prosince.

Organizace také pořádá Rybářský ples, který se uskuteční v pátek 12. února 2027 od 20.00 v Kulturním domě Příbram. K tanci a poslechu celým večerem provede návštěvníky hudební skupina Forte. Doprovodný program zahrnuje ochutnávku rybích specialit. Pro návštěvníky je připravena také hlavní slosovatelná tombola o ceny. Vstupenky na akci je možné zakoupit v kanceláři MO Příbram na adrese Za Kaňkou 232 v Příbrami, nebo online prostřednictvím webu divadlopribram.eu.

Sportovní zařízení nabízejí dárkové poukazy

Sportovní zařízení města Příbram nabízejí dárkové poukazy, se kterými můžete nadělit sportovní zážitky, chvíle relaxace i společně strávený čas. Vybírat můžete z návštěv bazénu a sauny aquaparku Příbram, adventure golfu a sauny v areálu Nový rybník nebo veřejného bruslení na zimním stadionu. Darovat lze i pobyty na chatě Granit na Zadově. Dárkové poukazy zakoupíte přímo na jednotlivých provozech. Další informace jsou na webu szmpb.cz.

Uzavírka na hřbitově skončí v polovině prosince

Od června probíhají práce na rozšíření městského hřbitova. Zkapacitnění městského hřbitova je projekt, který počítá s navýšením míst a celkovou úpravou Sadu vzpomínek na Hvězdičce. V této etapě probíhá výstavba kolumbária a úprava oplocení a vstupní brány z Jinecké ulice. Práce na úpravě prostranství mezi hřbitovem a zahradnictvím, tedy instalace rozebíratelných dílů plotu, úprava chodníků a příjezdové cesty ke kontejnerům, dočasně uzavřely průchod mezi Hvězdičkou a starou částí hřbitova. Uzavírka by měla skončit 9. prosince. Sad vzpomínek bude přístupný nově upraveným vstupem z Jinecké ulice.

Anketa k bezpečnosti

Radnice realizuje anketu, která se týká pocitu bezpečí obyvatel v Příbrami. *„Občané ji mohou vyplnit v elektronické podobě, dotazníky jsou dostupné také fyzicky v infocentru v Pražské ulici,“* uvedla manažerka prevence kriminality Irena Jílková. Digitální formulář je na adresách forms.gle/S11HGCi53RA5RmNHA a na facebook.com/mestskyuradpribram. Dotazníky je třeba odevzdat/vyplnit do 14. ledna 2027.

Parkoviště v Orlově by mělo mít 31 míst

Město má hotový projekt a schválené dotace na parkoviště v Orlově. Ještě *„stará“* rada města schválila záměr zadání veřejné zakázky. Obnovou a rozšířením by parkoviště mělo projít v příštím roce. Projekt počítá s vybudováním 31 parkovacích míst, instalací dřevěného altánu, vsakovacích objektů, rozšířením veřejného osvětlení, úpravou prostranství, osazením mobiliáře a kompostovací toalety. Projekt se realizuje s finančním přispěním Středočeského kraje a Evropské unie prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj - Integrovaného regionálního operačního programu.

inzerce

Město Příbram pronajme

- tři místnosti o výměrách 53,33 m², 22,80 m² a 67,90 m² (možnost nájmu i zvlášť) v 1. nadzemním podlaží v levé části budovy č. p. 400 v ul. Legionářů v Příbrami VII. Budova je součástí pozemku p. č. st. 1306 v k. ú. Březové Hory;
- vývěsní skříňku v Riegrově ulici na pozemku p. č. 648/19 v k. ú. Příbram.

Město dále nabízí ke krátkodobému nájmu:

- jednací sál, nám. T. G. Masaryka 121, Příbram I, nájemné činí 1300 korun (první hodina), resp. 200 Kč za každou další i započatou hodinu. Cena za úklid je 850 korun.
- jednací místnost ve 2. nadzemním podlaží vlevo ve 2. pavilonu v levé části areálu v Příbrami VII, Žežická 193, nájemné činí 185 korun za každou i započatou hodinu. Ceny jsou včetně DPH.

Informace: Odbor správy majetku: Jana Vašková, jana.vaskova@pribram.eu, tel. č. 318 402 521

Rubriku zpracoval: Stanislav D. Břeň

AMBER PLASMA
DÁRCOVSKÉ CENTRUM KREVNÍ PLAZMY

Jsem vděčná, že mohu být se svými kamarádkami.

Léčiva z krevní plazmy darované u nás pomáhají pacientům s poruchami obranyschopnosti.

Náhrada za váš čas 1 000 Kč

Vygenerováno AI

Objednejte se na www.amberplasma.com | nám. T. G. Masaryka 3, Příbram

Advent odstartují Thom Artway, Kamil Střihavka nebo Hypnotica

Příbram zahájí advent v neděli 29. listopadu na náměstí T. G. Masaryka. Během dalších adventních nedělí se koncerty přesunou na Březové Hory a na náměstí 17. listopadu. Na zlatou neděli projede městem vánoční kočár s pastýřem.

Vánoční kluziště bude otevřené do poloviny ledna. *Foto: Stanislav D. Břeň*

Příbramský advent začne programem na náměstí T. G. Masaryka v neděli 29. listopadu, který potrvá od 15.00 do 19.30. Vystoupí Chlapecký pěvecký sbor, Písnička a Canzonetta s Hudebním seskupením ZUŠ Příbram I a od 15.45 zahraje Thom Artway. V 16.50 začne v kostele sv. Jakuba adventní koncert Ave Maria. V 18.00 předvede ohňovou show skupina Hypnotica. Strom se rozsvítí v 18.15 a vzápětí vystoupí Kamil Střihavka & The Leaders. Adventní trhy budou otevřené od 14.00 do 20.00.

BRONZOVÁ NEDĚLE

V neděli 6. prosince se program od 15.00 do 19.00 přesune na náměstí J. A. Alise. Vystoupí pěvecký sbor Jiráskáček a písničkářka Kateřina Karešová. V 17.00 začne vánoční koncert Origami, po něm vystoupí Rebelky a Bacha Baby.

STŘÍBRNÁ NEDĚLE

Program na náměstí 17. listopadu se koná v neděli 13. prosince od 15.00 do 19.00. Představí se pěvecký sbor HasArt ze ZUŠ Antonína Dvořáka, Dáša Zázvůrková s programem Vánoční čas a Dušnická sedma. Od 18.15 zahraje Spolektiv. Na pódiu se objeví také taneční vystoupení Snow Angels.

ZLATÁ NEDĚLE

V neděli 20. prosince od 10.00 do 13.00 projede Příbramí vánoční kočár s pastýřem. Vyjede od Domova seniorů Březové Hory a přes náměstí J. A. Alise, náměstí 17. listopadu a náměstí T. G. Masaryka zamíří na Svatou Horu.

Součást adventního programu představuje i provoz Vánočního kluziště na nám. 17. listopadu, jež by mělo fungovat až do poloviny ledna. Ve všední dny je led od 9.00 do 13.00 vyhrazen školám a od 14.00 do 20.00 otevřen veřejnosti. O víkendech a prázdninách se bruslí od 9.00 do 21.00. Celodenní vstupné činí 120 korun pro dospělé a 80 korun pro děti do 15 let.

Adventní program města podporují Skupina ČEZ, MPC System, Bobcat a Auto-Poly Škoda.

Vlastimil Ševr
Městské kulturní centrum Příbram

Adventní čas v DDM bude plný tvoření, zážitků i pekelného dobrodružství

Na adventní čas jsme se v DDM Příbram připravili už 27. listopadu, kdy proběhlo adventní tvoření věnců. Jaký bude další program?

Od 30. listopadu až do 4. prosince se v přízemí DDM Příbram opět otevře peklo. Někteří z vás už ho znají z loňského roku, pro ostatní máme malé vysvětlení. Pekelný týden se ponese ve znamení tajemné lusticí hry, která děti provede napříč celým DDM. Na chodbách na ně budou čekat nejrůznější úkoly a hádanky, které budou samostatně plnit, aby nakonec odhalily pekelnou tajenku. Až ji úspěšně vyluští, mohou sestoupit do našeho pekla v přízemí, kde na ně v čertovském kotlíku čeká zasloužená odměna. Pekelný týden zakončíme v neděli 6. prosince od 16.00 pohádkovým představením Pekelná nuda v podání Zalezlíků. Vládce pekel Lucifer se totiž náramně nudí, a tak bude potřeba vymyslet, jak ho pořádně rozesmát.

Ani letos nebudeme chybět 13. prosince na divadelní akci Vánoce v divadle, kde nás najdete u tvořivých dílniček. Než se ale všichni přepneme do režimu vánočních prázdnin, čeká nás ještě jedno společné setkání. V pondělí 21. prosince v 15.30 vás zveme na Vánoční setkání v DDM Příbram. Těšit se můžete na vystoupení několika našich kroužků, budete mít možnost zakoupit si originální výrobky dětí z tvořivých kroužků a samozřejmě nebude chybět ani malé vánoční občerstvení. Veškeré podrobnosti, aktuální informace i případné změny najdete na našem webu ddmpribram.cz.

Dana Hassmannová
DDM Příbram

V DDM se opět otevře peklo. *Foto: DDM Příbram*

Ježíšek nadělí dárky v divadle, diváky čeká i premiéra a silvestrovská zábava

Prosinec v Divadle A. Dvořáka Příbram přinese premiéru dramatického příběhu Marie Stuartovna, Vánoce v divadle s pohádkami, tvořením a dárky od Ježíška i tradiční Silvestr nanečisto. Letošní vánoční atmosféru obohatí nový ručně vyřezávaný betlém.

Ve čtvrtek 3. prosince od 19.00 se na Velké scéně uskuteční premiéra inscenace Marie Stuartovna v úpravě Roberta Ickeho a Friedricha Schillera. Režie se ujal Jakub Nvota a diváky čeká příběh, který má k poklidné vánoční atmosféře na první pohled daleko. O to víc však dokáže zaujmout svou napínavostí a překvapivou aktuálností. Historický příběh se proměňuje v moderní politický thriller o intrikách, manipulaci, lásce a hranicích, které jsou lidé ochotni překročit.

I letos se do divadla vrací akce Vánoce v divadle. *Foto: Divadlo A. Dvořáka Příbram*

DIVADLO BUDE MÍT VLASTNÍ BETLÉM

Letošní vánoční atmosféru obohatí nový ručně vyřezávaný betlém. Jeho vznik je výsledkem spolupráce divadla a Waldorfské školy Příbram. Šest studentů druhého ročníku oboru truhlář a řezbář věnovalo jeho výrobě celkem 432 hodin práce. Z lipového dřeva vzniklo sedm postav, které připomenou tradiční vánoční příběh i řemeslnou zručnost mladých tvůrců a místní historii. Kromě Ježíška, Marie a Josefa nechybějí Tři králové a pastýř, který svým vzhledem odkazuje na hornickou tradici Příbrami. Po celé vánoční období bude betlém vystaven ve foyer Velké scény. Sedm současných postav není konečným počtem. Betlém se bude v průběhu následujících tří let postupně rozrůstat o další figury. Projekt je financován za podpory města Příbram.

JEŽÍŠEK PŘIJDE O NĚCO DŘÍV

V neděli 13. prosince od 10.00 do 17.00 se divadlo promění ve vánoční království. Tradiční akce Vánoce v divadle nabídne den, kdy se mohou společně bavit děti, rodiče i prarodiče. Návštěvníky přivítá vyzdobené divadlo a vánoční jarmark. Tvořivé dílničky dají prostor dětské fantazii i šikovným rukám dospělých. Vyrábět se budou ozdoby z korálků, papíru a dalších materiálů, malovat se bude na sádrové odlitky, zdobit perníčky, vyrábět svícínky i dárkové taštičky. Každý si může odnést vlastnoručně vyrobenou dekoraci nebo malý dárek, který potěší pod stromečkem. Na své si přijdou také milovníci pohádek. Příběhy na jevišti i v kině doplní také maňáskové divadlo pro nejmenší návštěvníky. Kdo bude chtít uchovat vzpomínku na tento den, může se zastavit v tematickém fotokoutku a děti se díky malování na obličej snadno promění ve své oblíbené pohádkové postavy.

V divadle se otevře i Ledové království. Potkat můžete Ledového krále a královnu, jejich stráže, sněhové vločky, vánoční skřítky, anděly i zimní princezny. Po celý den bude znít živá hudba a vánoční koledy. Těšit se můžete také na pěvecké sbory Canzone a Canzonetta. Ježíšek do příbramského divadla chodí o něco dříve, a tak pod stromečkem bude čekat dárek pro každé dítě.

HOĎTE SE DO GALA A VYRAZTE NA PARKET

Ve středu 30. prosince od 20.00 se uskuteční Silvestr nanečisto aneb Pánové, hoďte se do gala! Slavnostní večer nabídne ideální příležitost setkat se s přáteli, užít si hudbu a rozloučit se s rokem 2026 ještě před silvestrovskou půlnocí. K tanci i poslechu zahraje skupina Rhytmic. Večerem a tanečním programem provedou Lenka Dohnalová a Tomáš Kadlec. Od 22.00 bude pro hosty připraven raut.

Pokud chcete zakončit rok s úsměvem a dobrou náladou, nenechte si ujít silvestrovské představení Zamilovaný velvyslanec. Situační komedie Michaela Parkera začne 31. prosince v 18.00 na Velké scéně.

Pokud přemýšlíte, čím letos potěšit své blízké, divadelní předplatné na rok 2027 může být přesně tím dárkem, který hledáte. Nová sezona nabídne pět premiér a paletu divadelních žánrů. Diváci se mohou těšit např. na irskou komedii Hrdina západu, klasiku Tři muži ve člunu (o psu nemluvě), Goldoniho Sluhu dvou pánů, komedii Láska mezi nebem a zemí nebo velký příběh Jane Eyrová: Autobiografie.

Miroslava Kozelková
Divadlo A. Dvořáka Příbram

Krásné trhy a vánoční atmosféra

I letos se můžete těšit na tradiční farmářské trhy na Dvořákově nábřeží, které se uskuteční 5. a 19. prosince. Ponesou se v duchu blížících se Vánoc a nabídnou příležitost nasát příjemnou sváteční atmosféru. Najdete zde inspiraci na vánoční pohoštění nebo drobné dárky pro své blízké. Poslední trh před Vánoci, který se uskuteční 19. prosince, zpestří také vánoční dílnička pro děti. Malí návštěvníci si vyzkouší vánoční tvoření. Zapojí fantazii a vyrobí si vlastní vánoční dekoraci, kterou si následně odnesou domů. Trhy budou pokračovat také na náměstí 17. listopadu, kde se tradiční sortiment rozšíří o vánoční dekorace a další zboží, které navodí sváteční atmosféru. Na náměstí 17. listopadu je od listopadu otevřeno kluziště, které nabízí možnost strávit příjemné chvíle s rodinou a dětmi. Návštěvníci se mohou těšit i na stánky s občerstvením a dětský kolotoč, který je pro mateřské školy zdarma.

Andrea Koudelová
Obecní živnostenský úřad

Novák nabídne peklo s čerty, Mikuláše, živou hudbu i vánoční náměstíčko

Areál Nový rybník v Příbrami se v pátek 4. prosince promění v místo plné čertů, zábavy a předvánoční atmosféry. Tradiční Čertovský Novák se uskuteční od 16.00 do 19.00 a nabídne bohatý program pro celou rodinu, který vyvrcholí laserovou show a slavnostním rozsvícením vánočního stromu.

Z loňského čertovského reje na Novém rybníku.
Foto: Martin Zoubek

U ohniště na návštěvníky čeká již tradičně peklo plné čertů, kde nebude chybět ani čertovská váha, na které si hříšníci budou moci ověřit, jak na tom se svými prohřešky vlastně jsou. K pravé pekelné atmosféře bude patřit také gulášová polévka a buřty k opečení zdarma.

Na hlavním pódiu od 16.05 do 17.05 proběhne čertovská show s Mikulášem a nadílkou pro děti. Od 17.45 do 18.45 se o hudební zábavu postará kapela The Shifters. Závěr večera bude patřit laserové show, která začne v 18.55 a vyvrcholí rozsvícením vánočního stromu. V okolí bistra Sezam vznikne vánoční náměstíčko s bezpečnou zónou bez čertů, kde si předvánoční atmosféru užijí i ti nejmenší. Na pódiu u bistra vystoupí od 16.00 do 17.15 žáci ZUŠ Antonína Dvořáka Příbram. Chybět nebude trdelník, tematické občerstvení od bistra ani další stánky s občerstvením.

Doprovodný program připraví také místní organizace a školy. Centrum sociálních a zdravotních služeb města Příbram a Babíkov nabídnou tvořivé dílničky, Waldorfská škola Příbram představí kováře a ražbu mincí. SOU Dubno se pochlubí světelnými branami a světelnými čertíky, které vlastnoručně vyrobili jeho žáci. Žáci SOU Hluboš nabídnou malování na obličej a česání účesů. Divadelní spolek Kruh Dobříš přiveze čertovskou věštírnu a partner akce, společnost Auta, zajistí tematický fotokoutek.

Vstupenky jsou v online předprodeji v síti Ticketportal, a to do 3. prosince do půlnoci. V den konání akce bude možné vstupenky zakoupit pouze na místě, a to hotově i platební kartou.

Areál Nový rybník bude ve čtvrtek 3. prosince od 17.00 uzavřen pro veřejnost. V den konání akce zůstane pro běžnou veřejnost uzavřen a návštěvníkům Čertovského Nováku se otevře v 15.15. K dispozici budou dva vstupy: vstup A – brána u viaduktu a vstup B – brána u minigolfu.

Kateřina Jahelková
Sportovní zařízení města Příbram

Památník zve na hudební cyklus Advent v hospodě a novoroční koncert

Adventní koncerty v hospodách a novoroční hudební setkání nabídne Památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. Prosincový program přinese tři hudební večery v okolních obcích, nový rok pak přivítá koncert mladých umělců.

Prosinec bude opět patřit hudbě, setkávání a vánoční atmosféře. Třetí ročník cyklu Advent v hospodě během prosince nabídne tři koncerty v kulturních domech v regionu, poprvé zavítáme do nově zrekonstruovaného sálu v Horčápsku. O sváteční atmosféru se postarají hudební vystoupení, která nabídnou vše od jazzových melodií až po instrumentální hudbu.

Adventní koncerty zahájí 5. prosince od 19.00 Trio Eleny Sonenshine v Kulturním domě ve Strýčkovech. Elena Sonenshine je česká jazzová zpěvačka, skladatelka, textařka a aranžérka, která na jazzové scéně působí od roku 1992. Spolupracovala mj. s Big Bandem Felixe Slováčka a díky získanému stipendiu studovala hudbu a zpěv na prestižní Berklee College of Music v Bostonu.

Druhý koncert se uskuteční 12. prosince od 19.00 v Kulturním domě v Horčápsku. Zpěvačka Anna Čečrdlová, která se věnuje jazzu a populární hudbě, představí výběr jazzových vánočních písní. Advent v hospodě zakončí 19. prosince od 19.00 vystoupení Minibandu Hudby Hradní stráže a Policie České republiky v Kulturním domě v Chrástu. Soubor je tvořen

Adventní program na Vysoké obohatí pořad Kulturní křižovatky: Dvořák v Americe.
Foto: Památník Antonína Dvořáka

z členů Hudby Hradní stráže a Policie ČR, která doprovází večerní společenské akce, formální setkání, vernisáže a jiné události. Hlavním působištěm hráčů je Pražský hrad.

Adventní program Památníku A. Dvořáka obohatí také pořad Kulturní křižovatky: Dvořák v Americe – Cultural Crossroads: Dvořák in America, který se uskuteční 11. prosince od 19.00. Hudební večer spojený s přednáškou představí violistka Pamela Freund-Striplen, autorka projektu propojujícího tvorbu Antonína Dvořáka s afroamerickými spirituály a tradiční hudbou původních obyvatel Ameriky. Prostřednictvím hudebních ukázek, příběhů a vizuálních prvků přiblíží kulturní setkávání a vzájemné hudební vlivy, které se promítly do amerického hudebního prostředí.

Na prosincový program naváže novoroční koncert, který se uskuteční 3. ledna 2027 od 19.00 v koncertním sále Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. Vystoupí houslista Daniel Matejča a klavírista Jan Schulmeister, dva mladí hudebníci, kteří patří k výrazným talentům své generace.

Vojtěch Poláček
Památník Antonína Dvořáka

Předvánoční Svatá Hora: setkání, koncerty, výstavy, ale také klidný azyl

Mnohému se může zdát být jen chvilku, kdy jsme plánovali předešlé Vánoce, a už jsou tu další. Zanedlouho přijde advent, dnes často doba horečné přípravy ve snaze mít o svátcích všechno krásné. O pauze v předvánočním shonu si můžete udělat třeba výlet na kopec nad Příbramí, kde je pro vás během adventu i Vánoc připraven jak bohatý program, tak i možnost vyjít prostě z rušného města do svatohorského klidu.

Krásným symbolem ochoty čekat a těšit se na Vánoce jsou adventní věnce. Jak přibývá světla jejich svící, roste i očekávání blížících se svátků. Svůj adventní věnec si můžete nechat požehnat při kterékoliv z adventních mší vztahujících se k první adventní neděli – počátku nového církevního roku a současně prvnímu dnu letošního adventu. Konkrétně již v předvečer, v sobotu 28. listopadu při mši v 17.00 a v neděli 29. listopadu při každé mši (9.00, 11.00, 17.00).

Areál Svaté Hory. *Foto: Radoslav Vnenčák, Člověk a víra*

JEDINÝ ADVENTNÍ KONCERT

Letošní jediný adventní koncert konaný ve svatohorské bazilice bude patřit kantátám s adventní tematikou z pera českých autorů, přičemž zazní i nové skladby autorů 20. a 21. století, např. z pera svatohorského regenschoriho Pavla Šmolíka. Koncert se koná 2. prosince od 19.00.

Ve svatohorské bazilice s námi můžete o adventních sobotách opět zakusit roráty (a třeba se jich i zpěvem zúčastnit). Přivstaňte si na ranní mši se staročeskými adventními zpěvy ve dnech 5., 12., 19. a 24. prosince vždy v 6.00 a přijďte vychutnat klidné adventní ráno. Mši v sobotu 19. prosince bude celebrovat arcibiskup pražský a bývalý svatohorský farář Stanislav Přibyl. Anebo přijďte zakusit ranní adventní mši při svících o adventních středách 2., 9. a 16. prosince.

Adventní meditativní procházka 13. prosince odpoledne poskytne neobvyklý způsob zastavit se nad tématy mimo adventní shon. Podle počasí se společně s kaplanem Matějem Jirsou projdete svatohorskými exteriéry, bude prostor pro pití teplého čaje a zhruba hodinovou společnou modlitbu.

VÝSTAVA BETLÉMŮ A BETLÉMSKÉ SVĚTLO

Tradiční výstava betlémů spolku Příbramských betlémářů v Mníšecké kapli se uskuteční i letos. Vernisáž proběhne 18. prosince v 16.00. Pro veřejnost pak bude přístupná od 19. 12. do 3. 1. o svátcích, v sobotu a neděli 10.00–16.00, v pracovní dny pak 10.00–12.00, 14.00–16.00.

Plamen zažehnutý v místě narození Ježíše v Betlémě a rozvezený za pomoci skautů po celém světě má být poselstvím a symbolem míru, lásky, naděje a přátelství. Na Svatou Horu letos připutuje Betlémské světlo 22. prosince v 18.00 a k dispozici bude v Pražské kapli až do konce roku.

V úterý 22. prosince v 19.00 již tradičně vystoupí ve sklepení členové skupiny Náhodná sešlost.

DVĚ „PŮLNOČNÍ“

Opět budou dvě tzv. půlnoční mše, a žádná z nich se neuskuteční o půlnoci. Obě *„půlnoční“* však budou jistě dobrým vstupem do Štědrého večera. První pro vás 24. prosince v 16.00 hodin přinese Rybovu Českou mši vánoční v podání Vepřekova sboru a sólistů za doprovodu velkých varhan svatohorské baziliky. Druhá štědrovečerní mše se pak uskuteční ve 22.00.

Připravujeme také zpívání u jesliček. Kaple svatého Ignáce, kde jsou svatohorské jesličky umístěny, by na tuto akci svým objemem nestačila. A tak se s koledami, doufáme, opět v hojném počtu, u jesliček sejdeme jen obrazně a společně je zazpíváme v lodi svatohorské baziliky. Doprovázet budou již tradičně Pavel Šmolík, Jaroslav Tůma a Jana Hovorková. Akce se konají 25. a 26. prosince a na Nový rok, vždy ve 14.00.

Tradiční vánoční koncert Matice Svatohorské proběhne v bazilice v sobotu 26. prosince v 18.00. Pro letošek jsme vám uchystali nevšední zimní zážitek: společně s velkými varhanami na kůru baziliky se rozezní i malý nástroj dole v lodi kostela. Svatohorští varhaníci Jaroslav Tůma a Pavel Šmolík tak naplní prostor hodinovým koncertem na dvoje varhany.

MŠE NA ZÁVĚR ROKU S PŘÍPITKEM A ADVENT PRO MLADÉ

Poslední den občanského roku poskytne možnost ohlédnutí a poděkování za vše zdařilé v uplynulých měsících. Bohoslužba s reflexí tohoto roku se uskuteční ve čtvrtek 31. prosince v 17.00. Následovat bude přátelský přípitek na svatohorském náměstí.

V průběhu adventu je na Svaté Hoře samozřejmě vítána i mládež, pro niž se (většinou v uzavřenějších skupinách) pravidelně konají různé programy. Z nich bychom zvláště rádi upozornili na program silvestrovský, akci, které se v loňském roce zúčastnilo asi pět desítek mladých. Ti připutovali z Vlašimi, Prahy, Nymburka a dalších míst. I letos se znovu uskuteční toto přátelské nealkoholické setkání pro předem přihlášené mladé lidi ve věku od 14 do 18 let. V programu zahrne ohlédnutí se za uplynulým rokem, společnou vkusnou zábavu, půlnoční mši, nějakou tu prskavku a samozřejmě možnost přespání.

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT MATICE SVATOHORSKÉ

Symbolickým zakončením kulturního dění ve svatohorské bazilice bude v úterý 5. ledna v 18.00 Tříkrálový koncert v podání Vepřekova sboru. Kromě tradičně znějících českých tříkrálových skladeb od baroka po klasicismus zazní i další kusy včetně děl vzniklých teprve před několika lety včetně tradiční premiéry nové tříkrálové kompozice.

Vánoční doba nedělí po Třech králích skončí. Svatá Hora je ale otevřena i poté, ať už jen pro klidnou návštěvu nebo dalšími tradičními akcemi, jako jsou další přednášky Věry Smolové. První z nich se koná ve středu 13. ledna a bude na ní představena publikace mapující část hudební historie Svaté Hory. Odborný výzkum i její edice vznikla pod patronátem Víta Aschenbrennera ze Západočeské univerzity v Plzni.

■ **Pavel Šmolík**
Svatá Hora

Za vánočními tradicemi do hornického domku i podzemí

Na závěr roku připravilo Hornické muzeum Příbram bohatý vánoční program. Návštěvníci se mohou těšit na výstavy betlémů na Březových Horách a v Novém Kníně, oblíbené Vánoce v hornickém domku a Štědrovečerní šichtu v podzemí i na prohlídku svátečně vyzdobených chalup Skanzenu Vysoký Chlumec, kde uvidí ukázky zvyků a řemesel.

Výstava Příbramské betlémy představuje tvorbu významných příbramských řezbářů. Foto: HMP

Předvánoční program bude zahájen v sobotu 28. listopadu trochu netradičním adventním koncertem v podání sboru Gambale a harmonikářky Saši Niklíčkové. Smíšený sbor oceňovaný i zahraničním publikem a písničkářka, harmonikářka, textařka a autorka šansonů společně vystoupí na dole Anna od 17.00.

Od pátku 4. prosince do neděle 3. ledna 2027 se na dole Vojtěch na Březových Horách koná tradiční výstava Příbramské betlémy, která letos představí jesličkářskou tvorbu významného příbramského řezbáře Antonína Smetáka (1888–1964), pocházejícího z hornické rodiny. Smetákovo jméno mezi příbramskými patrioty a milovníky betlémů dodnes rezonuje. Řezby, označené razítkem jeho firmy, jsou chloubou muzejních sbírek i soukromých kolekcí. Na výstavě si návštěvníci budou moci prohlédnout reprezentativní výběr jeho tvorby, zahrnující kostelní i rodinné betlémy, sochy svatých, jednotlivé figurky a loutky. Díky vstřícnosti soukromých majitelů a bohatým sbírkám Hornického muzea Příbram budou k vidění také unikáty, které Hornické muzeum Příbram představí vůbec poprvé.

Na výstavu mohou zájemci zavítat ve dnech úterý–neděle od 9.00 do 17.00. Na Štědrý den je zavřeno, 1. ledna se výstava otevírá až ve 13.00 a uzavírá se v 17.00. V pátek 11. prosince, v sobotu 19. prosince a ve středu 6. ledna se vždy od 16.00 uskuteční komentované prohlídky s autorkou výstavy. Ta zájemce provede i večerním doprovodným programem v rámci Noci betlémů v neděli 27. prosince. V tento den bude výjimečně otevřeno až do 20.00, program začíná v 18.00.

Další výstavu betlémů, tentokrát z oblasti Novoknínska, je možné navštívit v Muzeu zlata Nový Knín od 24. listopadu do 20. prosince. K vidění budou betlémy z různých materiálů – dřevěné, keramické i papírové. Chybět nebude ani betlém perníkový a rozsáhlý Třebechovický Vokounův betlém. Otevřeno je denně kromě pondělí od 9.00 do 17.00.

O víkendu 12.–13. prosince mohou děti i dospělí od 10.00 do 17.00 zavítat do hornického domku prosyceného vánoční atmosférou. Vánoce v hornickém domku jsou oblíbenou akcí, která návštěvníky příjemně naladí díky všudypřítomné vůni pečiva, tradiční výzdobě nebo lidovým písním a koledám. Kromě toho mohou nahlédnout pod ruce šikovným řemeslníkům a původní vánoční zvyky a další rukodělnou tvorbu si sami vyzkoušet.

V areálu dolu Anna se bude ve stejném termínu konat Štědrovečerní šichta v Prokopské štole, která návštěvníkům přiblíží, jak vypadal hornický pracovní Štědrý den. Nebude chybět jízda důlním vláčkem a nadílka v podzemí za zpěvu koled.

Kouzelnou zimní atmosféru Skanzenu Vysoký Chlumec i letos doplní tradiční řemesla. V útulně vytopených a svátečně vyzdobených chalupách o víkendu 12.–13. prosince od 10.00 do 16.00 mohou návštěvníci obdivovat um šikovných řemeslníků, sami si vyzkoušet nejrůznější rukodělné činnosti a seznámit se s původem vánočních zvyků. Během zimního období je to jedinečná příležitost se do skanzenu podívat a také zde nakoupit vánoční dárky.

Stanislava Charvátová
Hornické muzeum Příbram

Knihovna Jana Drdy chystá adventní program pro děti i dospělé

Příbramská knihovna připravila na nadcházející adventní čas pestrý program pro všechny generace. Návštěvníky čekají divadelní představení i hudební vystoupení, přednes klasické literatury, tvořivé dílny i výlet na vánoční trhy. Svátečně laděné akce potrvají od konce listopadu až do poloviny prosince.

Příjemné odpoledne můžete v knihovně strávit už v neděli 29. listopadu. Tradiční Den pro dětskou knihu nabídne společně strávený čas pro celou rodinu ve svátečně vyzdobené knihovně. Na programu jsou od 13.15 hudební vystoupení nejmladších žáků ZUŠ Příbram I a poté od 14.00 muzikál Půlnoční hvězda v podání sboru Hokus Pokus (Akademie La Musica). Během celého odpoledne (až do 16.00) se děti mohou zapojit do dobrodružné adventní bojovky se zábavnými úkoly a dárky pod stromečkem. K odpočinku a občerstvení pozve Andělská kavárna s tvořivými dílničkami a pravým nealkoholickým adventním punčem. Vánoce Jakuba Greschla je cestovatelská přednáška, která ve středu 2. prosince od 17.00 hodin zavede návštěvníky do cizích zemí právě v čase vánočních svátků.

Program pamatuje i na dospělé milovníky sváteční atmosféry. S Klubem HP se lze vydat na adventní trhy na nádvoří zámku Dobříš, a to v sobotu 5. prosince (sraz v 10.35 u II. polikliniky v Příbrami). Druhou možností – tentokrát v teple knihovny – bude Adventní odpoledne, které se uskuteční ve středu 9. prosince od 13.00 do 17.00. Herečka Stanislava Hošková přinese do knihovny v úterý 15. prosince od 14.30 kousek nespotřební vánoční klasiky při čtení z vánoční prózy a poezie.

Aby dětem čekání na Ježíška rychleji uteklo, dorazí za nimi Kvak a Žbluňk, žabáci z knížek Arnolda Lobela. Budou vyprávět hlavně o tom, že přátelství je něco tak vzácného, že se musí hýčkat. Představení v podání Divadla DamDam se odehraje ve čtvrtek 17. prosince od 16.00.

Katka Nolčová
Knihovna Jana Drdy

Co přejí Příbrami pod stromeček?

Tato rubrika pravidelně přináší názory příbramských zastupitelů a zastupitelek. V závěru roku činíme výjimku a dáváme příležitost popřát k Vánocům a do nového roku všem respondentům, kteří Kahanu v končícím roce poskytli interview do rubriky Rozhovor. Ptali jsme se: Co byste popřáli Příbrami pod stromeček?

VĚRA ČERNÁ, SENIOR POINT PŘÍBRAM

Ať je rok 2027 v Příbrami plný vydařených projektů, které posunou město dopředu a které zlepší život nás všech. Zastupitelům přeji úspěšný start do nového volebního období, dobrou spolupráci a správná rozhodnutí pro rozvoj města. Ať se nezapomíná na potřeby občanů.

EMIL KUCHAŘ, CECH PŘÍBRAMSKÝCH HORNÍKŮ A HUTNÍKŮ

Město Příbram zde stojí a funguje víc než 800 let. Přicházely roky rozkvětu i roky úpadku. Nelze tedy popřát nic jiného, než aby se našemu městu dařilo a bylo dobrým místem k životu. Stejně tak přeji všem Příbramákům, aby měli dost důvodů být na svoji Příbram hrdí a měli ji rádi. A také bych se přidal, k ryze vánočnímu poselství, které hlásá anděl nad našimi českými jesličkami: *„Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“* Nemohu se zbavit pocitu, že právě dobrá vůle je komoditou, které se poslední dobou současnému světu nedostává.

SVĚTLANA KADLECOVÁ, DDM PŘÍBRAM

Pod stromeček bych Příbramákům přála především více času na věci, které se nedají naplánovat do kalendáře. Na rodinu, přátele, obyčejná setkání i chvíle, kdy člověk nemusí nic řešit a může si jen užívat přítomný okamžik. Přála bych si, aby k sobě lidé byli laskavější, více si naslouchali a dokázali vnímat to dobré, co se často skrývá v každodenních maličkostech. Do nového roku přeji všem především zdraví, klidnou mysl a dostatek sil pro všechna důležitá rozhodnutí. Více důvodů k radosti než ke starostem a kolem sebe lidi, kteří mají chuť tvořit a spolupracovat. A v neposlední řadě bych našemu městu přála, aby v něm nikdy nechyběla radost z dobře odvedené práce, vzájemná úcta a vědomí, že to, co děláme, pořád dává smysl.

JIŘÍ ROUB, ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ PŘÍBRAM

Přeji za sebe a příbramské včelaře: zdravou přírodu, zdravé živočichy (včetně příbramských občanů), zdravé mezilidské vztahy a víc medu než cukru. Je zdravější. Všechny zdravím.

MICHAL HASMAN, ODBOR SILNIČNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Příbrami bych chtěl pod vánoční stromeček popřát zejména slušné účastníky silničního provozu, co nejméně konfliktů při parkování, a především řidiče vstřícné vůči těm slabším, kterými jsou chodci, cyklisté a v neposlední řadě také děti a senioři. Přál bych si, abychom se na našich ulicích dokázali více respektovat, měli k sobě ohleduplnost a pochopení a abychom si uvědomili, že veřejný prostor patří nám všem. A pokud se nám to podaří nejen o Vánocích, bude to pro Příbram ten nejlepší dárek.

Vánoční výzdoba na Novém rybníku. *Foto: Stanislav D. Břeň*

JAN POSKOČIL, TECHNICKÉ SLUŽBY MĚSTA PŘÍBRAMI

Dnes žijeme v době a na místě, kde se nám relativně daří. Někdo se mnou nemusí souhlasit, ale když si představím, jak žili lidé ještě před několika desítkami let nebo jak se žije jen pár hodin cesty od nás, uvědomuji si, že máme mnoho věcí, které jiní lidé neměli, nemají a možná nikdy mít nebudou. Stačí se občas rozhlédnout i kolem sebe a člověk vidí skutečně vážné problémy, ať už zdravotní, rodinné, nebo jiné. Proto bych nám všem přál, abychom si dokázali vážit toho dobrého, co máme ve svém osobním životě, pracovním životě, v našem městě, v naší zemi i v době, ve které žijeme. Samozřejmě je správné a žádoucí usilovat o to, aby se nám ve všech těchto oblastech dařilo ještě lépe. Na tom není nic špatného.

S přibývajícím věkem si ale člověk stále více uvědomuje pravdivost slov jedné písně od Xindla X, která zní - dovolím si ji trochu parafrázovat: *„Stále věřím, že ještě něco bude. No jo, ale co když už bylo?“* To je možná trochu nepříjemná myšlenka, která může vyvolávat pesimismus nebo negativní pocity. Její smysl ale vidím jinde. Abychom kvůli své časté nespokojenosti nebo neustálému očekávání, že v budoucnu bude všechno ještě lepší, nepřehlíželi a nepromarnili krásné okamžiky, které nám život přináší. Zkusme se proto občas zastavit, a to nejen v čase Vánoc, a zamyslet se nad tím, co hezkého a hodnotného v životě prožíváme nebo jsme prožili. Už samotné takové uvědomění nás může posunout správným směrem a přinést nám více radosti a spokojenosti. Na závěr bych své myšlenky rád uzavřel slovy z Bible, která možná ještě lépe vystihují to, co jsem chtěl předat, a která byla zároveň i jejich inspirací: *„Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství.“*

MICHAEL ŠTĚPÁN, CHARITA PŘÍBRAM

Příbrami bych rád popřál vše dobré, aby všichni lidé, kteří zde žijí, mohli vnímat pokojné prostředí správně a účelně fungujícího města, kde každý člověk napříč generacemi a vlastního sociálního začlenění bude pozitivně vnímat svoji přirozenou důstojnost a perspektivu a bude se cítit bezpečně. Přál bych si, aby i komunální politika ve městě citlivě a prakticky reflektovala tyto zásadní sociální a etické požadavky. Osobně na to velmi spoléhám. Všichni pracovníci Charity Příbram jsou připraveni v rámci všech svých služeb se na tomto pozitivním pojetí společného díla podílet. Přál bych nám všem ochotu a trpělivost pro konstruktivní dialog, více světla i pro ožehavější a dosud temnější témata, stálou naději v lepší perspektivu a zároveň i radost a vděčnost ze všeho, co se v našem městě již podařilo, daří a i ze všeho, co je ještě před námi.

DANIELA WAGNEROVÁ, SADOVNICE MĚSTA

Příbrami přeji do dalšího roku co nejvíce úspěšných, přívětivých, ale i odvážných lidí, kteří věci posouvají kupředu. Naopak co nejméně těch, kteří jen kritizují, napadají a vytvářejí negativní energii. Věci, které se dějí v posledních letech kolem nás, nám ukazují nutnost nových řešení. Horká a suchá léta, odumírající a škůdci napadené stromy, nedostatek vody, poškozená půda, měnící se krajina. Toto jsou témata k zamyšlení a snaze pomoci přírodě vrátit se zpět k rovnováze. Ta je důležitá nejen pro krajinu, ale také pro náš osobní i profesní život. Přeji všem, aby si tu svou rovnováhu udrželi.

Rubriku zpracoval: Stanislav D. Břeň

Příbram má první starostku. Město povede Markéta Škodová

Příbram má nové vedení. V pondělí 9. listopadu o něm rozhodli zastupitelé na ustavujícím zasedání. Do čela města zvolili Markétu Škodovou, která získala 13 z 25 hlasů a stala se vůbec první ženou v historii Příbrami v této funkci. Zastupitelé zároveň rozhodli o rozšíření počtu místostarostů ze dvou na tři a zvolili novou městskou radu. Jednání přineslo také diskusi o rozdělení kompetencí, zveřejnění koaliční smlouvy i pravidlech pro vystupování občanů.

Všech 25 zastupitelů nejdříve složilo slib, poté sbor schválil program jednání a projednal návrh volebního řádu. Schůzi v této chvíli vedl ještě končící starosta Jan Konvalinka (ANO 2011), který zastupitelům pogratuloval k získání mandátu. Ještě před volbou nového vedení vystoupil s projevem. Připomněl, že vedení města představuje každodenní odpovědnou práci, která nespočívá pouze v politických rozhodnutích a veřejných vystoupeních. *„Řízení města není jen o politických rozhodnutích, slavnostních projevech, přestřihávání pásek nebo fotografiích na sociálních sítích. Je to především každodenní náročná manažerská práce,“* uvedl. Za osm let ve funkci podle jeho slov město prošlo řadou mimořádně náročných období. Zmínil pandemii covidu-19, uprchlickou krizi, ekonomické otřesy, prudký růst cen i složitá rozpočtová rozhodnutí. Příbram se podle něj musela vyrovnávat také s povodněmi, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi a bezpečnostními výzvami.

Nové vedení města. Zleva Marek Školoud, Lucie Albrechtová, Markéta Škodová, Vladimír Král.
Foto: město Příbram

NOVÁ STAROSTKA PŘEDSTAVILA SVÉ PRIORITY

Kandidaturu Markéty Škodové (Spojenci) na starostku navrhl za uskupení Spojenci zastupitel Václav Švenda. Ještě před hlasováním položil kandidátce několik dotazů zastupitel Vladimír Karpíšek (ANO 2011). Zajímal se o představu budoucího rozdělení kompetencí a složení jejího týmu. Zároveň upozornil, že Markéta Škodová se z hlediska počtu získaných hlasů voličů umístila až na šestém místě mezi všemi kandidáty. Zeptal se, zda bude starostkou všech občanů, tedy i těch, kteří ji nevolili. Budoucí starostka odpověděla, že koaliční spolupráce byla již veřejně oznámena a že součástí koaliční dohody jsou známé. *„Je jasné, že lidé ve vedení města by neměli oslovovat jen vlastní voliče,“* řekla dále s tím, že tajná volba jí ani neumožňuje zjistit, kdo jí hlas dal a kdo nikoliv.

Představila rovněž oblasti, kterým se chce v nové funkci věnovat. Vedle zastupování města navenek zmínila strategické a územní plánování. Upozornila na změny, které přinese nový stavební zákon a které podle ní přesunou významnou část agendy do kompetence samospráv. Další prioritou má být vodohospodářství. V této souvislosti zmínila intenzifikaci čistírny odpadních vod, kterou označila za největší zakázku v novodobé historii města, i otázky spojené s provozem vodohospodářské infrastruktury. Věnovat se chce projektovému řízení a dotační politice. Zmínila přitom své zkušenosti z akademické sféry i veřejné správy ve Středočeském kraji. Za důležitou oblast označila také sociální a zdravotní služby. *„Populace stárne, je to také téma, kterým se zabýval pan starosta Konvalinka. Oblast sociálních služeb si zaslouží v příštích letech výraznější posílení,“* uvedla.

Zastupitelka Ivana Hlaváčová (ANO 2011) se následně obrátila na Václava Švendu s otázkou, proč na starostu nekandiduje on, když získal více hlasů než Markéta Škodová. Reagoval tak, že o získávání funkcí neusiluje za každou cenu a po zvážení svých pracovních možností dospěl k závěru, že nemá dostatečnou kapacitu pro výkon starostenské funkce. Připomněl také, že kandidoval na třetím místě a chce být novému vedení nápomocen.

Zastupitel Miroslav Peterka (ODS) se zajímal o to, zda budoucí starostka ukončí své současné působení ve funkci uvolněné předsedkyně výboru na krajské úrovni. Ta potvrdila, že pokud bude zvolena uvolněnou starostkou, krajskou funkci opustí a nebude ji vykonávat ani jako neuvolněná.

Ve veřejné volbě poté Markéta Škodová získala 13 hlasů, proti bylo 12 zastupitelů. Stala se tak starostkou Příbrami pro období 2026–2030. Po zvolení vystoupila s projevem: *„Být starostkou města, ve kterém jsem se narodila a vyrostla, je pro mě mimořádnou ctí. Chci do této práce vložit všechny své zkušenosti, schopnosti i energii.“* Připomněla také slova prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, který při návštěvě Tábora v roce 1920 vyzval představitele města ke spolupráci. Podle starostky jeho slova ani po více než sto letech neztratila na aktuálnosti. *„Připomínají nám, že demokracie vyžaduje ochotu naslouchat, hledat shodu a nést odpovědnost za vlastní rozhodnutí,“* řekla. A dodala: *„Příbram má za sebou dlouhou a bohatou historii. Věřím, že ke své roli budeme přistupovat s úctou k tomu, co jsme zdědili, i s odvahou měnit věci k lepšímu, tak abychom jednou mohli říct, že jsme svému městu v čase, který nám byl svěřen, dobře posloužili.“*

POČET MÍSTOSTAROSTŮ SE ZVÝŠIL ZE DVOU NA TŘI

Následně zastupitelé rozhodovali o počtu místostarostů. Markéta Škodová navrhla, aby město mělo tři, což oproti dosavadní praxi znamená navýšení o jednoho. Podle ní jde o krok, který má pomoci rozhýbat práci jednotlivých oblastí městské správy. Návrh zastupitelé odsouhlasili poměrem 13:12.

Prvním místostarostou byl navržen Vladimír Král (Šance pro Příbram). Řekl, že jde do funkce s představou, že bude odpovědný především za školství. Opřít se chce o své zkušenosti z vedení škol i znalost fungování městského úřadu. *„Další oblastí by měla být kultura s akcentem na Městské kulturní centrum, dále práce s osadními výbory a sport.“* Pro jeho volbu se vyslovilo 13 zastupitelů, 12 bylo proti.

Na pozici druhé místostarostky byla navržena Lucie Albrechtová (Příbram zdola). Podle svých slov se chce věnovat životnímu prostředí a Městským lesům Příbram. Ráda by se zaměřila také na dotační politiku. *„Druhou gescí je Městská realitní kancelář, protože náš volební program se hodně týkal bydlení,“* informovala. V této souvislosti upozornila na možnosti využití dotač-

Složení příbramského zastupitelstva

ANO 2011: Tomáš Dvořáček, Ivana Hlaváčová, Milan Hrudka, Vladimír Karpíšek, Denisa Kotková, Lukáš Pulgret, Petr Rotter, Tomáš Voborský
Spojenci: Michal Janek, Martin Svěchota, Markéta Škodová, Marek Školoud, Michal Šprysl, Václav Švenda
Příbram zdola – sdružení Pirátů, Zelených a nezávislých kandidátů: Lucie Albrechtová, Simona Luftová, Tomáš Mígl, Antonín Schejbal
Příbramští patrioté ODS: Jitka Charyparová, Miroslav Peterka
SPD a PRO Právo Respekt Odbornost: Petra Novotná, Jiří Novotný
Šance pro Příbram – Naše Česko: Vladimír Král, Josef Strejc
Příbramáci pro Příbram: Petr Kareš

Pozn.: Medailony jednotlivých zastupitelů zveřejnil Kahan 11/2026. Archiv vydání k volnému stažení je na webu kahan.pribram.eu.

ních prostředků na podporu bydlení. Do jejích kompetencí má patřit také část kulturní oblasti, konkrétně galerie, knihovna a divadlo. Podílet se bude rovněž na sociální oblasti a dopravě. Zastupitelé ji zvolili 13 hlasy.

Třetím místostarostou se stal Marek Školoud (Spojenci). Uvedl, že by měl převzít ekonomický odbor, správu majetku a silniční hospodářství. Pod jeho působnost mají spadat také Technické služby města Příbrami a Sportovní zařízení města Příbram. Zmínil své sedmnáctileté zkušenosti z vedení rodinné firmy a působení ve Spolku Pražská ulice. Sdílenou kompetencí mezi ním a starostkou mají být investice a rozvoj města. Marek Školoud byl zvolen 13 hlasy koaličních zastupitelů.

Miroslav Peterka se zajímal také o to, kdo bude odpovědný za právní agendu. Starostka podotkla, že tato oblast bude spadat do její gesce. V souvislosti s rozdělením kompetencí se Miroslav Peterka dotázal také na zveřejnění koaliční smlouvy. Markéta Škodová přislíbila, že dokument bude zveřejněn.

MĚSTSKÁ RADA BUDE SEDMIČLENNÁ

Dalším bodem bylo stanovení počtu členů rady města. Starostka navrhla sedmičlennou radu, což odpovídá dlouhodobé praxi v Příbrami, s návrhem souhlasilo všech 25 zastupitelů. Vedle starostky a tří místostarostů v radě zasednou také tři neuvolnění členové. Navrženi byli Petr Kareš (Příbramáci pro Příbram), Simona Luftová (Příbram zdola) a Josef Strejc (Šance pro Příbram).

Petr Kareš získal 13 hlasů, šest zastupitelů hlasovalo proti a šest se zdrželo. Simona Luftová byla zvolena rovněž 13 hlasy, čtyři zastupitelé byli proti a osm se zdrželo. Josef Strejc získal 13 hlasů, čtyři hlasy byly proti a osm zastupitelů se zdrželo.

OPOZICE KRITIZOVALA, ŽE NEBYLA PŘIZVÁNA K JEDNÁNÍ O VEDENÍ MĚSTA

Po zvolení nového vedení vystoupil zastupitel Jiří Novotný (SPD), který pogratuloval Příbrami k historicky první starostce. Zároveň vysvětlil, proč zastupitelé SPD hlasovali proti navrženému vedení. Zmínil, že jejich voliči a příznivci vnímají výsledek jako *„politikaření“* a že jeho uskupení nebylo do jednání zapojeno. *„Neoslovili jste nás, vůbec jste nekomunikovali, nezavolali, ani jediná esemeska, ani jediná zpráva. Tak proč bychom vás měli podporovat. Doufáme, že se situace změní, a že tu budete i pro těch necelých sedm procent obyvatel, které zastupujeme. Doufáme, že do budoucna se situace narovná, a že budeme v určitých oblastech spolupracovat,“* doplnil po jednání Jiří Novotný. Zároveň upozornil, že v představených gescích nezaznamenal oblast bezpečnosti. Markéta Škodová reagovala, že v této oblasti bude možná spolupráce např. s věznicí.

V závěrečné diskusi dostala prostor veřejnost. Občanka se obrátila na nové vedení města

Záběr z úvodního ceremoniálu ustavující schůze příbramského zastupitelstva: Foto: Stanislav D. Břeň

s dotazem, jak dlouho mohou lidé na jednání zastupitelstva vystupovat a pokládat své dotazy. Reagovala tak na dosavadní pravidla, která omezovala délku vystoupení. Starostka přislíbila změnu jednacího řádu: *„Hned na začátku příštího jednání zastupitelstva navrhneme změnu jednacího řádu tak, aby nebyli nejen zastupitelé, ale hlavně občané omezováni v délce svých vystoupení.“*

Stanislav D. Břeň

inzerce

Prioritou je čistírna, ale chceme dělat i desítky drobných projektů

Proč voliči po dvanácti letech změnili politické vedení Příbrami? Co jim během kampaně nejvíce vadilo a jaké problémy chtějí nová starostka Markéta Škodová a její koalice řešit? Které investice dostanou přednost, kde na ně město vezme peníze a co se změní v komunikaci radnice s občany? A jak chce nová starostka přesvědčit obyvatele, že město bude otevřenější a vstřícnější k jejich podnětům? Kahan hovořil s novou příbramskou starostkou Markétou Škodovou.

Markéta Škodová. *Foto: Martin Andrle*

ROZHOVOR VEDEME PO VAŠEM PRVNÍM DNI VE FUNKCI STAROSTKY A DEN PO USTAVUJÍCÍM ZASEDÁNÍ NOVÉHO ZASTUPITELSTVA. JAKÉ JSOU VAŠE PRVNÍ DOJMY?

Můj dojem z prvního zasedání zastupitelstva byl převážně příjemný. Především proto, že se nestalo nic, co bych vnímala jako nepříjemné překvapení. Témata, která na zasedání zazněla, i otázky, které zastupitelé pokládali, jsem očekávala. Byly to zcela legitimní dotazy. Spíše mě překvapilo, že současná opozice nebyla tak kriticky nebo důrazně naladěná, jak jsem možná předpokládala. Zároveň bych chtěla touto cestou poděkovat všem kolegyním a kolegům, kteří podpořili stávající koalici a svými třinácti hlasy umožnili zvolení sedmi členek a členů rady města. Čtyři z nich budou podle statutu působit jako uvolnění členové, tři jako neuvolnění (jejich jména a podrobnosti volby uvádíme v jiné části tohoto vydání Kahanu - pozn. red.).

JAK JSTE VNÍMALA SKUTEČNOST, ŽE OPOZICE JEDNOTNĚ HLASOVALA PROTI NÁVRHŮM NA OBSAZENÍ FUNKCÍ STAROSTKY I MÍSTOSTAROSTŮ?

Myslím si, že rozhodnutí opozice hlasovat jednotně, zejména v případě volby starostky a místostarostů, je zcela akceptovatelné. Respektuji právo každého zastupitele rozhodnout se, jakým způsobem bude hlasovat. Při volbě vedení města před čtyřmi lety byla situace v tomto ohledu odlišná. Tehdejší opozice postupovala jinak a někteří zastupitelé se rozhodli hlasování zdržet. Nechci ale tyto situace vzájemně porovnávat ani hodnotit.

JAK BYLO NÁROČNÉ VYJEDNAT SOUČASNOU KOALICI, V NÍŽ JSOU ZASTOUPENY ČTYŘI KANDIDÁTKY A SEDM STRAN?

Současné rozložení sil v koalici a opozici do značné míry zrcadlově odpovídá tomu, jak jsme byli rozděleni v minulém volebním období. Nemíním ale vytvářet dojem, že se zástupci jednotlivých stran nové koalice jednoho večera sešli, domluvili se na spolupráci a následně už jen začali připravovat koaliční smlouvu. Takto jednoduché to rozhodně nebylo. Nakonec jsme zvolili cestu vzájemných jednání a hledání rozumného řešení. Rozhodně však nešlo o záležitost, kterou bychom vyřešili během čtyřiadvaceti hodin.

KTERÉ BODY BYLY PŘI VYJEDNÁVÁNÍ NEJPROBLEMATIČTĚJŠÍ?

Možná to bude znít trochu pateticky, ale je pravda, že jsme od začátku velmi důkladně porovnávali naše volební programy. Někteří kolegové se této práci věnovali opravdu intenzivně a společně jsme hledali programové průniky i rozdíly. Zajímalo nás, v čem se naše priority shodují, v čem se naopak liší a jaké oblasti jednotlivé strany zdůrazňují. Právě toto důkladné porovnání nám následně pomohlo najít dostatek společných bodů, na kterých jsme mohli stavět. Když jsme pak začali jednat o případném rozdělení kompetencí a odpovědností v rámci rady města, objevovaly se další otázky. Bylo potřeba sladit jednotlivé představy o tom, jaké oblasti by měly spadat do gesce konkrétních členů rady a jak tyto kompetence navázat na priority obsažené v našich volebních programech. I toto téma jsme proto podrobně projednávali. Důležité pro nás bylo, aby výsledné rozdělení odpovědností odpovídalo nejen požadavkům jednotlivých koaličních partnerů, ale také společné představě o fungování města.

NA POČET ZASTUPITELŮ V PŘÍBRAMI VYHRÁLO ANO, I KDYŽ VÝRAZNĚ ZTRATILO. ODS, KTERÁ SPOLUVLÁDLA, SI NEPOHORŠILA. JAK SI TO VYSVĚTLUJETE?

Na tuto otázku se zkusím podívat nejen z pozice starostky, ale také jako socioložka. Nemáme sice k dispozici podrobná data o volebním chování na komunální úrovni, která by vycházela z reprezentativního výzkumu v konkrétním městě naší velikosti. Nevíme tedy přesně, proč lidé volili právě tak, jak volili, jaké motivy je k tomu vedly nebo co rozhodovalo o jejich účasti ve volbách. Mohu proto nabídnout spíše vlastní analytický pohled než jednoznačné závěry podložené daty.

Řekla bych, že do té doby značně dominantní roli hnutí ANO v našem městě mohla oslabit náhlá změna na pozici lídra, jakkoli si působení pana kolegy Karpíška v minulém zastupitelstvu vážím. Myslím si také, že určitou roli sehrála celostátní politika, i když bych ten vliv úplně nepřeceňovala. ANO je totiž specifické tím, že má velmi stabilní voličské jádro, které ho podporuje bez ohledu na to, jaké volby právě probíhají. Zásadnější vliv podle mě měla konkrétní místní situace a zkušenosti občanů s dosavadním vedením města. Po dvanácti letech vlády tehdejší koalice už měli voliči dostatek vlastních zkušeností, na jejichž základě mohli její působení hodnotit. To se výrazně projevovalo mimo jiné také v debatách na sociálních sítích, kterých bylo tentokrát mnohem více než před čtyřmi lety. Častěji se v nich objevovala kritika konkrétních kroků a rozhodnutí vedení města.

Zároveň je potřeba si uvědomit, že starosta je v komunální politice vždy nejviditelnější osobností. Nechci teď hodnotit, zda je to dobře, nebo špatně, ale lidé si často spojují fungování celého města právě s jeho představitelem. V našem případě byl starosta za ANO, takže se hodnocení jeho působení přirozeně promítalo i do výsledku této strany. Lze usuzovat, že i proto ANO ubyly mandáty oproti ODS, která se na vedení města rovněž podílela.

V RÁMCI KAMPANĚ JSTE NAVŠTÍVILI PŘIBLIŽNĚ TISÍC DOMÁCNOSTÍ. CO SI NA ZÁKLADĚ TÉTO ZKUŠENOSTI ODNÁŠÍTE?

Je úplně skvělé, že většina lidí se s námi chtěla bavit. Někteří nám rovnou řekli, že jsou našimi voliči, jiní naopak otevřeně deklarovali, že nás volit z různých důvodů nechtějí. I když nebylo v obvyklém pracovním kolotoči úplně jednoduché každé odpoledne po dobu několika týdnů vyrážet zvonit na domy, samozřejmě jsme v tom pokračovali. Některé reakce jsme slyšeli opakovaně, některé třeba padesátkrát a v některých koutech města člověk už tak trochu tušil, co ho čeká. Nakonec tuto zkušenost hodnotím velmi

Markéta Škodová

Markéta Škodová vystudovala mediální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Profesní kariéru začala jako regionální novinářka, následně se na univerzitě a v Akademii věd ČR 20 let věnovala tématům souvisejícím se sociologií, veřejným míněním a médii. Učila také na střední škole. V posledních čtyřech letech působí jako zastupitelka, a to jak na úrovni města, tak kraje. Na listopadovém zasedání zastupitelstva města byla zvolena historicky první starostkou Příbrami.

pozitivně. Až na dvě nebo tři výjimky byli lidé při osobním setkání milí, vstřícní a ochotní se s námi normálně bavit. Bylo to pro mě zajímavé zejména ve srovnání s debatami na sociálních sítích, kde bývá komunikace často mnohem vyhrocenější. Lidé spolu dokážou mluvit úplně jinak, než jak někdy působí jejich vyjádření v internetových diskusích.

A POKUD JDE O KONKRÉTNÍ TÉMATA, KTERÁ LIDÉ PŘI OSOBNÍCH SETKÁNÍCH NEJČASTĚJI ZMIŇOVALI, JAKÉ PODNĚTY A PŘIPOMÍNKY SE OPAKOVALY?

I v tomto ohledu pro nás byla kontaktní kampaň přínosná. My jako zastupitelé totiž nemáme vždy tak detailní přehled o dění v jednotlivých ulicích a konkrétních lokalitách, jako mají lidé, kteří tam žijí. Ani osadní výbory, případně další místní iniciativy, nemohou zachytit úplně všechno. Během kampaně jsme proto nasbírali velké množství různých podnětů a upozornění na konkrétní problémy. Často šlo o záležitosti, které se týkaly určité ulice, retardéru na silnici, bezprostředního okolí tří domů nebo konkrétního nároží. Právě takové podněty se k nám při běžném fungování samosprávy nemusí vždy dostat.

I když jsme kontaktní kampaň nedělali poprvé, příjemné bylo, kolik lidí pozitivně reagovalo už na samotnou skutečnost, že za nimi zastupitelé osobně přicházejí. Někteří nám přímo říkali, že jim to připadá sympatické a že oceňují, když se jejich volení zástupci vydají „mezi lidi“ a zajímají se o konkrétní problémy v místě, kde žijí. Ukázalo se, že občané oceňují různé formy komunikace a osobní kontakt je jednou z nich. Nemusí to být vždy komfortní pro každého, zvlášť pokud člověk není zrovna extrovert, ale podle mě má takové setkávání velký smysl.

NĚKTEŘÍ ŘÍKAJÍ, ŽE POUZE MALÝ ZLOMEK LIDÍ SE ZAJÍMÁ O VEŘEJNÉ DĚNÍ. JAK TENTO ZÁJEM PODPOŘIT?

Na tuto otázku neexistuje jednoduchá odpověď, protože každý člověk má jiné zájmy a potřeby. Určitou roli v tom dnes samozřejmě hrají sociální sítě. Jejich uživatelé si sami vybírají obsah, který je zajímá a který chtějí sledovat. Řada politických aktérů si právě prostřednictvím těchto platforem vytváří vlastní publikum. Je ale otázkou, zda takto získaný zájem skutečně vede k upřímnému zájmu o veřejné dění, občanské aktivitě a skutečné participaci, jestli se spíš nejedná o fanouškovství zvolenému způsobu komunikace.

Samotná představa, že bychom měli lidi nějakým způsobem nutit k většímu zapojení do veřejného života, mi není úplně vlastní. Mnohem raději mám, když aktivita vychází přímo od lidí, když ji sami chtějí a věnují se jí především proto, že jim dává smysl. Navíc participace na veřejném životě vůbec nemusí znamenat, že člověk chodí na zasedání zastupitelstva, sleduje politiku nebo přesně ví, kolik má členů zastupitelstvo. Může mít spoustu jiných podob. Někdo založí spolek, jiný vede dětský oddíl, zapojuje se do skautu nebo se pravidelně setkává s přáteli a společně organizují třeba koncerty nebo sportovní utkání. Právě v těchto přirozeně vznikajících skupinách a společných aktivitách podle mě vzniká skutečně aktivní občanská společnost a společenská soudržnost.

JAKÉ BUDOU PRVNÍ KROKY, KTERÝM SE CHCETE VĚNOVAT V NÁSLEDUJÍCÍCH TÝDNECH?

V nejbližší době se musíme zaměřit na přípravu návrhu rozpočtu města na rok 2027. Rozpočet, jeho střednědobý výhled a plán investic jsou zásadní dokumenty, do kterých se musí promítnout naše priority a představy o dalším směřování města. Současný návrh jsme zatím neměli možnost podrobně prostudovat. Zároveň víme, že jeho příprava ještě není zdaleka uzavřená a že nebyl dostatečně projednán se všemi odbory úřadu ani příspěvkovými organizacemi města. S tím se nyní musíme vypořádat, projít a vydiskutovat jednotlivé požadavky a následně připravit návrh.

Je tak víc než pravděpodobné, že město vstoupí s novým rokem do rozpočtového provizoria. Považuji ale za důležité, že se do rozpočtu už částečně propíšou priority, které si stanovíme v programovém prohlášení nové koalice.

KTERÉ BUDOU TY NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

Tou nejzásadnější je bezesporu zkapacitnění čistírny odpadních vod, protože její nedostatečná kapacita v podstatě paralyzuje další rozvoj Příbrami. Jde současně o finančně nejnákladnější projekt v novodobých dějinách města. Z velkých investičních akcí nás dále čekají výzvy v podobě bazénu a atletického stadionu.

Vedle těchto velkých investic se ale chceme zaměřit také na desítky menších, promyšlených projektů, které budou postupně zlepšovat veřejný prostor, a především každodenní život obyvatel. Garanty těchto projektů budou členové rady města napříč koalicí. A právě v tom vidím jednu z výhod naší koalice - její pestrost a různorodost. Jednotliví kolegové a kolegyně přinášejí odlišné zkušenosti, odborné znalosti i profesní zázemí.

MĚSTO MÁ NA ÚČTECH PŘIBLIŽNĚ 250 MILIONŮ KORUN, PŘIČEMŽ JEN NÁKLADY NA PLAVECKÝ BAZÉN A ČISTÍRNU SE BLÍŽÍ MILIARDĚ. JAK CHCETE ZAJISTIT FINANCOVÁNÍ DALŠÍCH PROJEKTŮ?

Omyl, dle aktuálních informací od pana místostarosty Marka Školouda má město na účtech 190 milionů korun, z nichž ale zhruba 115 milionů je součástí majetkových a nemovitostních fondů. Financování vždy záleží na několika faktorech. Jsou mezi nimi například celkový vývoj ekonomiky, politika státu vůči hospodaření měst a obcí a z ní plynoucí výše příjmů i výdajů městské kasy, i to, za jakou cenu se nám podaří vysoutěžit konkrétní projekty. Významnou roli bude hrát také úspěšnost při získávání dotací. V roce 2028 by měl začít platit nový rámec evropské dotační politiky. Zatím ještě neznáme konkrétní podobu všech dotačních programů, ale jednou z oblastí, kterou by měly podporovat, je například obecní a sociální bydlení. Když se ale podíváme na rozsah plánovaných investic, zejména na náklady spojené s čistírnou odpadních vod, je zřejmé, že se neobejdeme bez úvěru.

BUDETE CHTÍT ZVRÁTIT NĚKTERÁ ROZHODNUTÍ NEBO PROJEKTY Z MINULÉHO OBDOBÍ? JAKO SPOJENCI JSTE BYLI VELMI KRITIČTÍ NAPŘÍKLAD VŮČI VZNIKU PŘÍBRAMSKÉ PROVOZNÍ.

V tuto chvíli nejsme s fungováním Příbramské provozní podrobněji seznámeni a nemáme k dispozici dostatek informací, abychom její činnost mohli odpovědně hodnotit. To je věc následujících týdnů. Teprve potom budeme schopni říct, zda a co je třeba měnit.

Co ale určitě měnit chceme, je jednací řád zastupitelstva. Vůči jeho podobě jsme se vymezovali už v minulém volebním období, protože podle našeho názoru nepřiměřeně omezoval právo vystupovat nejen zastupitelům, ale hlavně občanům města. Chceme proto nastavit pravidla tak, aby prostor pro vyjádření dostali všichni, kterých se projednávaná témata týkají. Zároveň se chceme zaměřit na transparentnější a vstřícnější komunikaci města s občany. Ti by měli mít možnost získávat informace a dostávat odpovědi na své dotazy standardní a srozumitelnou cestou, aniž by museli často sahat k formálním žádostem podle Zákona o svobodném přístupu k informacím. Otevřená komunikace a dostupnost informací by měly být samozřejmostí, nikoli něčím, čeho se občané musí složitě domáhat.

PLÁNUJETE PERSONÁLNÍ ZMĚNY NA RADNICI NEBO V PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍCH?

V tuto chvíli nejsou rozsáhlé personální změny na radnici ani v příspěvkových organizacích tématem, které bychom chtěli bezprostředně řešit. V nejbližších týdnech a měsících ale důkladně zmapujeme a vyhodnotíme fungování městského úřadu, jednotlivých organizačních složek města i příspěvkových organizací tak, abychom získali objektivní představu o jejich hospodaření, efektivitě a vnitřním fungování. Za zásadní považuji otevřenou diskusi s paní tajemnicí, vedoucími odborů, dalšími odpovědnými pracovníky města i ředitelkami a řediteli příspěvkových organizací. Naším cílem nejsou personální změny samy o sobě, ale především dobře fungující městský úřad a městské organizace, které hospodaří odpovědně, pracují efektivně a poskytují kvalitní služby obyvatelům Příbrami.

■ **Stanislav D. Břeň**

Tvoříme, pomáháme a rozdáváme radost

Program klubu Barvy života (dříve spolku Tvoříme spolu) je opravdu pestrý. Od ledna letošního roku podporuje naši charitativní činnost Fit senior Příbram a nadále také Církev ČSSH Příbram – Březové Hory. Naše tvořilky svými výrobky stále zásobují potřebné a spolupracující charitativní spolky, a přinášejí tak radost těm, kteří ji potřebují.

Nedávno jsme na základě výzvy náchodské nemocnice zaslali krabici pletených ponožek pro pacienty léčebny dlouhodobě nemocných. Naše výrobky putují také do zapsaného spolku Chobotničky Eva v Praze, který je předává dál, například organizaci Život v kufříku. V současné době se chystáme šít povlaky na polštáře a deky pro mateřskou školu na Moravě, kterou navštěvují děti se zdravotním postižením.

Stále zásobujeme spolek Babíkov nejen čtverci na deky pro postižené děti v hořovické nemocnici. Prodejem dek získává spolek Babíkov finanční prostředky na úhradu činností, které nejsou hrazeny zdravotními pojišťovnami, například hippoterapie. Stále spolupracujeme také s koordinátorkou v nemocnici v Ústí nad Labem.

Klub pořádá rovněž přednášky a nejrůznější aktivity (více informací najdete v programu na konci tohoto zpravodaje). Nedávno nás navštívil Spolek odrostlých holek z Dobříše, jehož členkám je od 60 do 92 let. Svým veselým a pestrým programem rozzářily celý sál natolik, že jsme si všichni chtěli společně s nimi zazpívat a zatančit. Díky jejich aktivitě jsme si znovu uvědomili, jak důležité je setkávat se s lidmi podobných zájmů, zůstávat aktivní i ve vyšším věku a rozdávat kolem sebe smích a radost. Stejně důležité je scházet se a věnovat se dobrovolné činnosti, nezůstávat jen doma u televize, ale předávat druhým to dobré, co v nás je, a obohacovat jejich životy.

Z Vystoupení Spolku odrostlých holek. *Foto: Barvy života*

Poděkování patří všem ženám z tohoto spolku, které zdarma přinášejí radost svým vrstevnicím v domovech pro seniory i na dalších místech, kam jsou pozvány. Z každé tanečnice vyzařuje optimismus, smích a chuť rozdávat dobrou náladu. Jsme opravdu rádi, že jsme měly možnost tyto úžasné ženy poznat. Za jejich krásné vystoupení, které nás přeneslo zpět do mládí a oživilo řadu milých vzpomínek, jim ze srdce děkujeme. Jen nás mrzí, že se kvůli nemoci nemohla zúčastnit jejich *„velitelka“* Eva Jarolímková.

■ **Irena Muzikářová**
Barvy života

Z Dubna do Milána, Vídně a Budapešti. Žáky čeká zahraniční odborná praxe

Odborné zkušenosti, větší samostatnost i příležitost vyzkoušet si cizí jazyk v každodenním životě. To nabídne svým žákům SOŠ a SOU Dubno prostřednictvím programu Erasmus+. V rámci projektu „Mobilita jako motor změny“ připravuje na jaro 2027 zahraniční odborné stáže v Miláně, Vídni a Budapešti.

Žáci z Dubna se účastní nejrůznějších kulturních a jazykových pobytů. Odbornou praxi v zahraničí v rámci programu Erasmus+ však absolvují vůbec poprvé.
Foto: Jitka Stefanidesová

Projekt Erasmus+ je určen žákům oborů autotronik, mechanik opravář motorových vozidel, mechanik elektrotechnik, elektrikář a bezpečnostně právní činnost. Účastníci získají možnost poznat pracovní prostředí v zahraničí, rozvíjet dovednosti ve svém oboru a porovnat dosavadní zkušenosti s přístupem na zahraničních pracovištích.

„Chceme, aby naši absolventi odcházeli ze školy s dobrým odborným základem a s důvěrou ve vlastní schopnosti. Zahraniční praxe jim umožní poznat, co už umějí, i to, v čem se mohou dál zlepšovat. Právě taková zkušenost jim může dodat odvahu při rozhodování o dalším studiu nebo zaměstnání,“ řekla ředitelka školy Petra Neubergová.

Milán, Vídeň a Budapešť představují tři destinace, ve kterých budou žáci poznávat svůj obor z nové perspektivy. Důležitou součástí stáží bude také komunikace v cizím jazyce a přizpůsobení se odlišnému pracovnímu prostředí. Znalosti ze školy tak získají konkrétní podobu při plnění každodenních úkolů.

Žáci by si měli přivézt konkrétní zkušenost, o kterou se budou moci opřít. Aby dokázali říct: zvládl jsem pracovat v novém prostředí, domluvil jsem se a naučil jsem se něco, co využiji ve svém oboru.

■ **Jitka Stefanidesová**
SOŠ a SOU Dubno

V souladu s ustanovením § 46 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovují ředitelé příbramských základních škol místo a dobu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání pro školní rok 2027/2028 takto:

Zápis dětí do 1. ročníků základních škol

narozených od 1. září 2020 do 31. srpna 2021, včetně dětí s odloženou školní docházkou

Škola	Termín	Čas	Poznámka
Základní škola pod Svatou Horou, Balbínova 328, Příbram II	2. 2. 2027 3. 2. 2027	13.30–17.30 13.30–17.30	
Základní škola, Příbram – Březové Hory, Prokopská 337, Příbram VI	16. 1. 2027	8.30–14.30	
Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvková organizace	22. 1. 2027 23. 1. 2027	14.00–18.00 9.00–12.00	
Základní škola, Příbram II, Jiráskovy sady 273	4. 2. 2027 5. 2. 2027	15.00–18.00 14.00–18.00	
Základní škola, Příbram VII, 28. října 1	30. 1. 2027	8.00–13.00	
Základní škola, Příbram VIII, Školní 75	16. 1. 2027	7.00–15.00	online rezervace předem
Waldorfská škola Příbram – mateřská škola, základní škola a střední škola, Hornická 327, Příbram II	15. 1. 2027 16. 1. 2027	14.00–17.00 9.00–11.00	
Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola, Příbram IV, příspěvková organizace, Pod Šachtami 335	15. 2. 2027	12.00–16.00	

V odůvodněných případech je možné domluvit s ředitelstvím školy jiný termín.
K zápisu vezměte s sebou svůj občanský průkaz a rodný list dítěte.

Hřiště ve vnitrobloku Riegrovy ulice je otevřeno veřejnosti

Sportovní zařízení města Příbram představují nové víceúčelové hřiště ve vnitrobloku Riegrovy ulice. Moderní sportovní prostor nabídne obyvatelům i návštěvníkům možnost aktivně trávit volný čas, zahrát si fotbal nebo basketbal a užít si pohyb na čerstvém vzduchu. V provozu je od začátku listopadu.

Nové hřiště slouží především k rekreačnímu sportování. *Foto: SZM*

Hřiště o rozměrech 15 × 10 metrů má umělý povrch, je oplocené a vybavené dvěma fotbalovými brankami a dvěma basketbalovými koši. Slouží především k rekreačnímu sportování a nabízí prostor všem, kteří chtějí spojit volný čas s pohybem.

Aby hřiště dobře sloužilo všem návštěvníkům a zůstalo bezpečným místem pro sport, je třeba dodržovat stanovená pravidla. Na sportovní plochu není dovoleno vjíždět na kolech a koloběžkách ani na ní jezdit na skateboardech či kolečkových bruslích. Vstup je povolen pouze ve vhodné a čisté obuvi. Děti mladší šesti let mohou hřiště využívat výhradně v doprovodu a pod dohledem odpovědné osoby starší 15 let.

Návštěvníci jsou povinni dbát na bezpečnost, udržovat pořádek a šetrně zacházet se sportovním vybavením. V areálu je zakázáno kouřit, konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, znečišťovat prostor či poškozovat jeho vybavení. Vzhledem k umístění hřiště ve vnitrobloku je důležité také respektovat klid obyvatel okolních domů.

Provoz se řídí provozním řádem a provozní dobou, září až květen bude hřiště otevřeno od 8.00 do 18.00, od června do srpna bude provoz prodloužen až do 20.00. Za nepříznivých klimatických podmínek, např. při bouřce, náledí nebo sněhu, není možné hřiště využívat. Návštěvníci by měli před zahájením sportování zkontrolovat stav plochy i vybavení a případné závady neprodleně nahlásit správci.

Vlastníkem sportoviště je město Příbram, jeho provoz a správu zajišťují Sportovní zařízení města Příbram (SZM). Nové hřiště je dalším přírůstkem do nabídky sportovišť, která tato organizace spravuje. *„Hřiště v Riegrově ulici rozšiřuje nabídku sportovišť, o která se staráme. Patří mezi ně například hřiště Na Cihelně, Na Cvičně, Hlinovky nebo Sportovní areál pod Svatou Horou. V příštím roce převezmeme do správy například také hřiště v Žežicích,“* řekl ředitel SZM Jan Slaba.

V případě dotazů či požadavků týkajících se provozu hřiště se mohou návštěvníci obracet na odpovědnou osobu Martina Hrmu na telefonu 725 196 646.

Miroslava Kozohorská
Sportovní zařízení města Příbram

Březohorská knihovna je v novém

Knihovna Jana Drdy Příbram má kromě své centrální části také pobočky. V polovině listopadu se pro veřejnost otevřela nově přestěhovaná pobočka na Březových Horách.

Březohorská pobočka Knihovny Jana Drdy byla z nevyhovujících prostor přestěhována do nových, moderně vybavených. Knihovna je nově otevřena v bezbariérových prostorách na adrese nádvoří Msgre. Korejse 155, tedy v areálu dolu Marie naproti hasičské zbrojnici.

„Nové prostory jsou moderně vybavené a věřím, že čtenáři budou knihovnu využívat. S paní ředitelkou knihovny jsme mimo jiné také hovořily o tom, že díky novému místu bude moci knihovna využívat i venkovní prostory, tak jako je tomu u centrály Knihovny Jana Drdy na náměstí T. G. Masaryka,“ řekla 2. místostarostka Lucie Albrechtová.

Rekonstrukce přinesla nové uspořádání interiéru, modernější vybavení a příjemné prostředí, které má podpořit nejen půjčování knih, ale také setkávání, trávení volného času a další kulturní a vzdělávací aktivity.

„Věříme, že se nově upravené prostory stanou oblíbeným místem pro všechny, kteří mají rádi knihy, hledají inspiraci nebo se chtějí potkávat. Naším přáním je, aby knihovna byla živým a otevřeným místem pro celou komunitu nejen Březových Hor,“ dodala Zdeňka Šmídová, pověřená řízením knihovny. Pobočka březohorské knihovny je otevřena v pondělí, ve středu a v pátek v čase od 12.00 do 17.00.

Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Nová filiálka knihovny přináší příjemnější prostředí pro čtení i setkávání. *Foto: Eva Švehlová*

Dotace na dům
DOTACE
Nová zelená úsporám
RENOVAČNÍ PASY
PRŮKAZY ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI
Můžete žádat dotaci na:
Fotovoltaika
Zateplení domu
Výměna oken
Tepelné čerpadlo
VYŘÍDÍME ZA VÁS
Ing. Michal Havrlík, Ph.D.
721 02 35 82
havrlik@techza.cz

DOMOV
REALITNÍ KANCELÁŘ
PRODÁM VAŠI NEMOVITOST.
• RYCHLE A ZA NEJVYŠŠÍ CENU
• KOMPLETNÍ PRÁVNÍ SERVIS
• SPOLEHLIVOST
JAN SYBLÍK ☎ 603 363 935
INFO@JANSYBLIK.CZ
SPECIALISTA NA PŘÍBRAM

Psí útulek Lazec
Ježíšek v útulku
Přijďte udělat Vánoce krásnější našim pejskům!
12.–13. 12. 2026
(sobota a neděle)
10:00–15:30
Psí útulek Lazec, Příbram
Čím můžete potěšit?
Krmivo
(konzervy, kapsičky, paštiky, granule)
Pamlsky
Hračky
Pelíšky, deky a ručníky
Čisticí prostředky
U granulí prosíme o značky
Brit
HAPPY DOG

NÁŠ SLUNOVRAT
Klid pro vás. Bezpečí pro vaše blízké.
Rychlá pomoc na jedno tlačítko.
Pomáháme seniorům žít bezpečně a samostatně doma. Jsme jim nablízku 24 hodin denně a v případě potíží zajistíme pomoc.
Pomoc na 1 stisknutí. Dispečer reaguje do 1 minuty.
Sledování aktivity zařízení a ověření stavu klienta při neobvyklé nečinnosti.
Automatický hlasitý hovor. Spojíme se, i když se klient nemůže hýbat.
Pravidelné přátelské hovory pro ověření stavu a pohody seniora.
Pomoc 24/7
365 dní v roce
již od 495 Kč měsíčně
Vyzkoušejte balíček Standard na 3 měsíce zdarma
Se slevovým kódem NSZDARMA
Zavolejte nám, vše spolu vyřídíme.
228 224 923
Působíme po celé ČR
info@nas-slunovrat.cz
www.nas-slunovrat.cz

ADRA
Příbram
Vás srdečně zve na
Charitativní Vánoční koncert
věnovaný všem dobrovolníkům
Přijďte si společně užít kouzlo Vánoc, poděkovat si za Vaši nezištnou pomoc a načerpat vánoční atmosféru.
Úterý 22. 12. 2026
od 17:00 hodin
Sbor Církve československé husitské Mistra Jakoubka ze Stříbra v Příbrami na Březových Horách
Účinkuje
Karel Čihák a jeho kamarádi
Těšíme se na Vás!

Jak slepička zachránila kohoutka aneb Jak děti potěšily seniory

Pohádku O kohoutkovi a slepičce zná každý. V podání dětí z MŠ Bratří Čapků ale dostala nový rozměr. Děti ji zahrály jako divadlo pro seniory v Domově seniorů v Příbrami – Březových Horách.

Děti a senioři spolu malovali podzimní ovoce, povídali si a smáli se. *Foto: MŠ Bratří Čapků*

Pravidelné návštěvy školky v domově seniorů se už staly milou tradicí. Děti si pro babičky a dědečky vždy připraví hudební vystoupení, tanečky a divadlo. Tentokrát padla volba na pohádku O kohoutkovi a slepičce - vyprávění o tom, jak je důležité si pomáhat. Děti v kostýmech zazpívaly, zatančily a s nadšením zahrály celý příběh. Senioři nebyli jen diváky. Radili slepičce, kudy pro vodičku, společně s ní prosili studánku, a nakonec si oddechli, když se kohoutek zachránil.

Po představení přišlo to nejdůležitější - společné tvoření. Děti a senioři spolu malovali podzimní jablíčka, povídali si a smáli se. Pro děti je to přirozená lekce úcty a komunikace, pro seniory vzpruha a radost z toho, že mohou být stále nablízku dětem. Pohádka O kohoutkovi a slepičce je pro mezigenerační setkávání jako stvořená. Je o pomoci a spolupráci. Naše děti to prožily na vlastní kůži - pomáhaly seniorům a senioři pomáhali jim. A v očích obou generací byla radost.

■ **Helena Adamcová**
MŠ Bratří Čapků

V Rybičce se učíme porozumění a toleranci

V říjnu se koná Mezinárodní den na podporu lidí s vývojovou poruchou jazyka. Jeho cílem je upozornit na to, že tato porucha je mnohem častější, než si většina lidí myslí. Týká se přibližně jednoho ze 14 dětí. Barvami tohoto dne jsou fialová a žlutá, a tak děti i učitelky přišly oblečené právě v těchto barvách, aby společně vyjádřily svou podporu.

S dětmi jsme si povídali o tom, že ne každý dokáže snadno porozumět tomu, co mu ostatní říkají, nebo jednoduše vyjádřit své myšlenky a pocity. Někdo potřebuje více času, trpělivosti nebo pomoci. Vyzkoušeli jsme si proto různé způsoby komunikace a prostřednictvím her zapojili i ostatní smysly. Děti tak mohly poznat, že si můžeme porozumět i jinak než jen slovy. Učily se, že je důležité naslouchat, být trpělivý a přijímat druhé takové, jací jsou.

Porozumění druhým ale není důležité jen tehdy, když mají potíže s komunikací. Stejnou pozornost si zaslouží i lidé, kteří procházejí náročným obdobím nebo se ocitli v situaci, kterou si sami nevybrali. Proto jsme se v listopadu zapojili také do podpory dětí, které tráví mnoho času v nemocnici a pyžamo je pro ně často každodenním oblečením.

V pátek 13. listopadu jsme všichni přišli do školky v pyžamech a tímto jednoduchým gestem vyjádřili nemocným dětem svou podporu. Pro nás to byl den plný pohodlí a legrace, ale zároveň příležitost uvědomit si, že ne všechny děti mohou každý den trávit doma, hrát si s kamarády nebo chodit do školky. Některé musí zvládat léčbu, odloučení od blízkých i dlouhé chvíle v nemocničním pokoji.

I o těchto situacích je důležité s dětmi mluvit. Pomáhá jim to pochopit, že každý nemá stejné možnosti a že někdo jiný může potřebovat naši pomoc, povzbuzení nebo jen vědomí, že na něj někdo myslí. Díky podobným aktivitám se děti přirozenou cestou učí soucitu, všímavosti a ochotě pomáhat. Zjišťují, že i malé gesto může mít velký význam.

■ **Jana Poskočilová**
MŠ Rybička

Malé ruce, velké činy. V Brdech jsme společně zasadili 650 stromů

S dětmi a ve spolupráci s jejich rodiči a Vojenskými lesy a statky ČR jsme nezasadili jen stovky stromů. Zasadili jsme také semínko vztahu k přírodě, spolupráce a společné odpovědnosti za svět, ve kterém žijeme.

Děti z naší mateřské školy, jejich rodiče a zaměstnanci školky se společně zapojili do sázení stromků, které pro nás připravily Vojenské lesy a statky ČR. V Brdech u Obecnice jsme prožili nádherné odpoledne, na které budeme dlouho vzpomínat.

Společnými silami jsme zasadili 650 stromů. Celé odpoledne se neslo v duchu radosti, spolupráce a lásky k přírodě. Děti si mohly vyzkoušet, jaké to je zasadit vlastní stromek, přiložit ruku k dílu a udělat něco skutečně smysluplného. Nechyběly smích, nadšení, společné zážitky a radost z dobře odvedené práce.

Pro děti to nebyla jen zábava venku, ale také důležitá lekce do života. Učily se, že přírodu je potřeba chránit, že i malé ruce dokážou velké věci a že když se spojí síly dětí i dospělých, může vzniknout něco krásného a trvalého. Právě taková společná setkání pomáhají budovat přátelské vztahy mezi rodinou a školkou a vytvářejí vzpomínky. Poděkování patří Vojenským lesům a statkům ČR za skvěle připravenou akci.

■ **Soňa Mazurková**
Mateřská škola pod Svatou Horou

Společně jsme zasadili 650 stromů. *Foto: MŠ pod Svatou Horou*

Nahlédli jsme do života v Ugandě

Ve čtvrtek 15. října jsme v naší škole přivítali naši bývalou žákyni Viktorii Ženíškovou, která si pro šesťáky a žáky devátých tříd připravila zajímavou přednášku doplněnou osobními a autentickými fotografiemi a videem zachycujícím život v Ugandě, často označované jako „perla Afriky".

Viktorie Ženíšková vystudovala zdravotnickou školu a své vědomosti chtěla uplatnit v Africe. Foto: Jana Žáková

Viktorie Ženíšková vystudovala Střední zdravotnickou školu a VOŠ v Příbrami. Přála si zkusit uplatnit své čerstvě nabité vědomosti v Africe. Dostala příležitost vycestovat přímo do Ugandské republiky, kde letos od února do dubna strávila dva měsíce. Jak sama říká: *„Byla to výzva."* Během této doby pracovala v místní nemocnici, kde pomáhala zachraňovat životy i řešit komplikované porody, poznávala tamní život, navštívila místní školy, Národní park i Viktoriiny vodopády a jezero.

Díky jejím zkušenostem a zážitkům jsme se dozvěděli mnoho zajímavých poznatků a informací o tamní zdravotnické péči, nejčastějších zákrocích v nemocnici, o možnostech dětí navštěvovat místní školu atd. Zajímavé srovnání jsme si mohli udělat také o úrovni bydlení, chování i tradičních jídlech a hodnotách života běžných Ugandanů.

Závěrem také připomněla, že pro nás běžné věci, jako jsou např. školní docházka, ošetření ve zdravotnickém zařízení nebo pitná voda, jež mnohdy bereme jako samozřejmost, v Ugandě dost často nemají.

■ **Jana Žáková**
ZŠ Školní

Svoboda a běh nás spojují

Za příjemného podzimního počasí v neděli 18. října se v okolí Památníku Vojna u Příbrami uskutečnil 9. ročník Běhu pro republiku. V rámci oslav 108 let vzniku ČSR běžci zdolali okruh Vojna – Žežice – Lešetice – Vojna v délce pět kilometrů, pro děti byl připraven běh na 200 metrů.

Trať běhu o délce pět kilometrů nejrychleji zdolaly v ženách Jiřina Kaiserová, Kristýna Baštýřová a Markéta Mikovcová. V Kategorii mužů zvítězil Daniel Kleindienst, druhý doběhl Daniel Vlk a třetí Václav Trantina. Cenu za #respekt obdrželi od organizátorů Anastasiia Nosková a Vítězslav Svoboda. Akce se konala pod záštitou prezidenta republiky Petra Pavla.

Více než padesát účastníků se zapojilo i do nesoutěžního běhu pro děti, procházky v délce pět kilometrů, nebo navštívilo expozice Památníku Vojna (pobočka Hornického muzea Příbram).

Letos se běželo na památku Antonína Suma, který se podílel na domácím odboji za druhé světové války, byl politickým vězněm v procesu s Miladou Horákovou. Po pádu režimu v roce 1989 se aktivně podílel na obnovení Junáka a je pro nás inspirací i dnes.

Organizátoři každoročně výrazně podporují ekologická opatření, a i letos proběhlo třídění odpadu. Nápoje byly podávány ve vratných kelímcích pro opakované použití a bylo nabízeno regionální ovoce. Podobně i někteří z běžců dorazili na start na kole nebo koloběžce.

Josef Hovorka
Volunteer Team Příbram

Start z brány Památníku Vojna.
Foto: Volunteer Team Příbram

V Příbrami vyrostlo městečko ze stavebnice Lego

Ve dnech 1. až 3. října uspořádala 19. přední hlídka Royal Rangers Příbram akci, která se zde konala vůbec poprvé. Takzvaný Lego Projekt byl zaměřený na stavění ze stavebnice stejného jména. A že ho nebylo zrovna málo. Veškerý stavební materiál zaplnil celý přívěsný vozík za osobním automobilem.

Stavebnici Lego jsme získali díky Církvi Bratrské z Kolína, která pro dětské organizace nabízí celý komplet pod názvem Landprojekt. Během několika let tam shromáždili velké množství stavebnice a připravili vše potřebné pro realizaci tohoto projektu - od krabic plných lega přes skládací stoly až po zmíněný přívěsný vozík. Vše pravidelně zapůjčují dětským organizacím, aby si podobnou akci mohly uspořádat samy.

TŘI DNY PLNÉ STAVĚNÍ, FANTAZIE A SPOLUPRÁCE

Jak vlastně takový Lego Projekt probíhá? Princip je jednoduchý. Z přívěsného vozíku se vyloží veškerý materiál, rozestaví se stoly, připraví krabice s legem a může se začít stavět. Zní to jednoduše, ale samotná příprava nám zabrala dvě odpoledne práce.

Cílem je během několika dnů společnými silami postavit celé Lego městečko. Nechybí v něm domy, parky, letiště, přístav ani nejrůznější dopravní prostředky. Každý si přitom může najít něco podle svých schopností a zájmů. K dispozici jsou návody, podle kterých si děti mohou postavit jednoduché modely i složitější stavby. K tomu jsou vždy i odpovídající kostky. Velká část kostek je ale volně roztříděna podle jednotlivých druhů a čeká na vlastní fantazii stavitelů. Právě ta dostává při podobné akci opravdu velký prostor.

Stavění začalo ve čtvrtek a pokračovalo v pátek vždy odpoledne poté, co děti přišly ze školy. V pátek dopoledne nás navštívily také dvě mateřské školy. Jejich děti si s připravenými modely především hrály, a mohly si tak užít svět lega trochu jiným způsobem. V sobotu dopoledne se pak stavělo doslova jako o život. Blížil se totiž okamžik, na který všichni čekali - slavnostní odhalení hotového městečka a všech jeho staveb.

Výsledky víkendového stavění z Lega.
Foto: Royal Rangers Příbram

Během jednotlivých stavebních bloků samozřejmě nechyběl čas na svačinu a krátký odpočinek. Jeho součástí bylo také menší biblické zamyšlení, jak už to na akcích Royal Rangers bývá. V průběhu projektu se většinou zapojovalo kolem dvaceti dětí, některé z nich přicházely opakovaně. A nebyly na to vždy samy. S některými dorazili také rodiče, kteří se do stavění ochotně zapojili. Zvláště tatínkové se do práce s kostkami pustili s velkým nadšením.

SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ MĚSTEČKA

Vyvrcholením celého projektu bylo sobotní odpoledne. Nejprve jsme krátce představili činnost Royal Rangers a samotný projekt. Poté přišel dlouho očekávaný okamžik - slavnostní odhalení společně postaveného městečka. Každý měl možnost představit své výtvory a pochlubit se tím, co se mu podařilo postavit. Následně dostali prostor rodiče, další rodinní příslušníci i ostatní návštěvníci, aby si celé městečko prohlédli a prozkoumali jednotlivé stavby. Potom si všichni mohli užít svoje nebo cizí výtvory a se vším si dostatečně pohrát.

Přibližně po třech hodinách bylo oficiálně zakončeno nejen slavnostní odpoledne, ale i celý Lego Projekt. Tím však naše práce ještě neskončila. Bylo potřeba všechny stavby rozebrat, kostky roztřídit, uklidit a opět naložit do přívěsného vozíku. I s tím nám pomohli děti a rodiče, kteří věnovali svůj čas a ochotně přiložili ruku k dílu. Projekt bylo možné realizovat za finanční podpory města Příbram.

Pavel Kupeček, Václav Knecht, Jan Poskočil
19. přední hlídka Royal Rangers Příbram

Inspiraci k tvorbě jsem často nacházela v rodině

Jméno Volák je v Příbrami již přes sto let spojeno s květinami. Milada Voláková Mojsejová mezi květinami vyrostla a žije v domě u zahradnictví od dětství. I když sama svůj život zasvětila výtvarné tvorbě, její původ ovlivnil nejen ji samotnou, ale často určoval i to, co malovala.

Narodila se 13. května 1952 v Příbrami jako mladší ze dvou dcer Stanislava a Milady Volákových. Zahradnictví založil již před 1. světovou válkou na Rynečku dědeček, vyučený zahradník. Za 1. světové války ale musel narukovat, byl zajat a těžce raněn. Dědeček pak sloužil ve francouzských legiích, domů se vrátil až v roce 1919. Zahradnictví mezitím vedla babička, která přijala pod svou střechu italské uprchlíky z Valle di Ledro, oblasti v Jižním Tyrolsku, odkud byli do Čech a Moravy evakuováni civilní obyvatelé kvůli probíhajícím bojům. Po první světové válce si Volákovi koupili pozemek na kraji Příbrami, na Sázkách, kam přesunuli své zahradnictví. To zde funguje dodnes.

SVÉ POCITY SVĚŘOVALA BARVÁM A PAPÍRU

Milady otec Stanislav navštěvoval příbramské gymnázium, po maturitě byl nuceně nasazen v Heilbronnu, kde budoval zákopy, krátce také pobýval v kárném táboře v Maďarsku za to, že šířil o Hitlerovi pomluvy. Odtud ale utekl a dostal se bezpečně zpět domů.

Po nástupu komunistů k moci jim bylo zahradnictví znárodněno, Volákovi v něm ale nadále pracovali i bydleli. Komunistická zvůle dopadla mnohem hůř na jejich příbuzné, kteří odmítli dát do JZD svůj statek. Babičky příbuzný strávil ve věznici na Bytíze patnáct let, pustili ho až v 60. letech na amnestii. *„Když jsem začala chodit do školy, vyprávěla mi o něm. Chodily jsme se i koukat na autobusy, které vozily vězně do práce. Nesměli se dívat z oken, ta byla zakrytá, hlídal je bachař se samopalem,“* vzpomíná. Doma jí kladli na srdce, ať o ničem z toho na veřejnosti nemluví, svoje pocity tak od mala svěřovala papíru a barvám.

VÁPNO JAKO SYMBOL ODPORU

Po základní škole se vyučila pánskou krejčovou v Březnici, praxi plnila v krejčovské dílně v Pražské ulici. V 60. letech vyjel tatínek jako člen spolku kaktusářů na Sicílii na kaktusářskou výstavu, vzal s sebou i rodinu. *„Ředitel místní botanické zahrady tatínka přemlouval, ať tam zůstaneme. Ale tatínek tu měl ještě maminku, nechtěl ji tu nechat. Také se psal rok 1966, nikdo netušil, co přijde o dva roky později,“* vypráví Milada Voláková.

Milada Voláková v Brně; 1974.

Foto (2×): Post Bellum

Když v srpnu 1968 vtrhly do Československa sovětské tanky, jezdily kolem jejich domu do lesů za Příbram, kde měli vojáci tábor. *„Když jsem přišla na praxi do krejčovství, tak všichni byli v šoku. Všude bylo plno lidí, skupovali, co se dalo, protože nikdo nevěděl, co se bude dít, jestli bude jídlo… Všude samí vojáci, tanky, ozbrojené vozy… šílené, to byl takový šok, že si to nedovedete představit. Já jsem vůbec netrpěla strachem, já jsem jen měla hrozný vztek,“* vypráví svoje pocity pamětnice.

Milada se sestrou psaly vápnem ze zahradnictví protiruská hesla na silnici a plot. Jednou je při tom překvapili vojáci na obrněném transportéru, že stačily jen zahodit štětky do příkopu a doufat, že to dobře dopadne. *„Ti vojáčci, takoví šikmoocí kluci, Mongolové, popadli všichni samopaly a namířili na nás. Pak kolem projížděli hodně pomalu. Musím říct, že tehdy jsem strach měla,“* říká.

KVŮLI OBRAZŮM V HLEDÁČKU STB

Horší než samotná okupace ale byly roky, které následovaly. Normalizační šeď zasáhla všechny. Milada Voláková studovala po vyučení rok v Brně návrhy oděvů, ale poměry ve škole se po prověrkách změnily a ona se rozhodla pro návrat do Příbrami. Tady pracovala jako aranžérka v podniku Pramen, vdala se a v roce 1974 se jí narodila dcera Kateřina.

Od roku 1977 pracovala v příbramském divadle v propagaci, měla na starost tvorbu plakátů a poutačů na divadelní premiéry, spravovala také vitríny s letáky a pozvánkami na představení. Zároveň nepřestávala tvořit i vlastní věci. Když se ale rozhodla mít v roce 1982 s kamarádem výstavu v Junior klubu v Příbrami, tvrdě narazila. *„Kamarád měl mít na vernisáži úvodní řeč, ale ten den ho zatkla policie. Na samotnou výstavu pak dorazila i Státní bezpečnost. Dostala jsem vynadáno, že dělám protistátní jinotaje a výstavu soudruzi zakázali,“* popisuje Milada Voláková tehdejší realitu mnoha umělců. Samostatně už pak vystavovat nesměla.

NE VŠICHNI REVOLUCI CHTĚLI

V listopadu 1989 se příbramské divadlo stalo jedním z center protirežimních protestů ve městě. Studenti sem z Prahy vozili letáky, které Milada Voláková věšela do vitrín místo divadelních programů a spolu s dcerou a vlásenkářem je šířila po Příbrami. Ředitel Rudolf Kamínek se okamžitě připojil ke stávce divadel, na jevišti se debatovalo s herci a studenty, vzniklo zde Občanské fórum.

Ne všichni ale byli revoluci nakloněni. Milada Voláková vzpomíná na incident, který mohl skončit tragicky: *„Já jsem malovala jako výtvarnice velikánské poutače na každou premiéru. A jeden transparent byl takový hodně dlouhý, úzký a zavěšoval se tenkrát na divadlo na balkon. Byly tam takové kovové nástavce a do těch kovových nástavců se dával poutač na premiéru. A protože někdo nepřál tomu, že se stávkuje, tak nějaký sabotér šel, vyháknul můj poutač, abych asi já v tom taky lítala, počkal, až dole někdo půjde a pustil to na jednoho pána, co zrovna šel. Ale ten měl takové štěstí, že to dopadlo vedle něj a prorazilo to kapotu a střechu auta, jak to bylo těžké! Zjevně chtěl toho chlapa zranit, aby bylo vyšetřování, podívejte se, divadlo stávkuje a jsou tam takoví lidé, něco se tam stalo… Aby to zavřeli.“*

Po revoluci pracovala v divadle až do roku 1998. Měla několik samostatných výstav a v novém tisíciletí si v Potoční ulici v Příbrami založila vlastní galerii, kde podporuje tvorbu místních umělců. Zahradnictví bylo rodině po roce 1989 navráceno.

Vyprávění Milady Volákové zaznamenali v rámci projektu Příběhy našich sousedů žáci ZŠ Školní Lucie Drahá, Adam Kuchař a Lucie Leinveberová pod vedením učitelky Petry Šorfové.

Magdalena Sadravetzová
Post Bellum

Obraz Autobus - věnováno vězňům, olej na plátně; 1979

I dnes můžeme popsat nový druh rostliny. Příkladem je ostružiník podbrdský

Otázky, zda lze v našich podmínkách i dnes popsat nový druh pro vědu, dostávají botanikové Hornického muzea Příbram při exkurzích anebo vzdělávacích programech pro žáky. Ptají se na ně lidé, kteří mají představu, že v méně probádaných částech světa občas dojde k nečekanému objevu v rostlinné či živočišné říši. V následujícím textu se budeme věnovat dvěma možnostem objevování nových rostlin u nás – „nový druh pro ČR" a „nový druh pro vědu".

Botanici v přírodě rozpoznávali ostružiník podbrdský dvacet let, nyní je popsán vědecky.

Foto: Linda Trunečková

Jak můžeme v ČR objevit nový druh rostliny? Velmi snadno. S rozvojem dopravy ve smyslu cestování, ale i dovozu potravin a dalšího zboží dochází souběžně k zavlékání mnoha druhů rostlin (a živočichů) mimo jejich původní areály rozšíření. Docházelo k tomu již odedávna (každý si jistě vzpomenete na nějaký příklad z historie), dochází k tomu i nyní (zavádění nových zemědělských plodin, dovoz okrasných rostlin např. z jižní Afriky - a s nimi neúmyslné zavlékání plevelů). Po zavlečení záleží, jak silný má daný druh potenciál k rozvoji. Může v naší přírodě koexistovat s domácími druhy, aniž by je nějak výrazně ovlivňoval; hovoříme pak o druhu zdomácnělém. Může však nad nimi získat navrch a postupně je ovlivňovat či vytlačovat z jejich stanovišť, výrazně se zde množit a šířit dále do krajiny. Pak říkáme, že zavlečený druh má silný invazní potenciál, jedná se o druh invazní.

POPIS NOVÉHO DRUHU PRO VĚDU

Invazní i zdomácnělé zavlečené druhy rostlin reprezentují případ, kdy se druh popsaný již v dřívějších dobách rozšiřuje na nové území. Ale jak je to s možností, že vědci popíší zcela nový druh pro vědu? Je to tedy v našich podmínkách vůbec možné? Možné to samozřejmě je, protože lidské poznání se neustále rozvíjí a nově získané vědecké poznatky doplňují a zpřesňují poznatky získané v dřívějších dobách. Výzkum pak může vyústit v situaci, kdy se určitý rostlinný druh do stávajícího klasifikačního systému nedá přiřadit, a je tedy na místě uvažovat o popisu nového druhu pro vědu. V nedávné minulosti došlo například k vylišení druhu z okruhu ptačince prostředního *(Stellaria media agg)*, v němž ke třem dříve rozlišovaným druhům přibyl čtvrtý druh ptačinec rumištní *(Stellaria ruderalis)*.

Existují pak tzv. taxonomicky složité skupiny rostlin *(taxonomie - věda o zařazení druhů do klasifikačního systému)*, jejichž přesné pojmenování bylo - z dnešního pohledu - v minulosti spíše zjednodušeno. Odpovídalo to stavu tehdejšího poznání, třeba i s tím, že druh vyžaduje další studium. S postupujícím časem, kdy se botanici problematickým druhům věnují více, dojde ke shromáždění nových poznatků; s rozvojem genetických metod pak také k dalšímu a intenzivnějšímu výzkumu. V této situaci je opět možné, že vyvstane potřeba popsat nový druh či upravit příslušnost rostliny k druhu existujícímu.

OSTRUŽINÍKŮ JE MNOHO DRUHŮ

Jedním z problematických a druhově nejbohatších rodů mezi druhy naší květeny je rod ostružiník *(Rubus)*. Ostružiníky se vyskytují téměř po celém světě (s výjimkou Antarktidy, nejsevernějších míst, extrémně suchých oblastí a nejvyšších poloh), na našem území rod dle současných poznatků zahrnuje asi 130 popsaných druhů, z toho sedm endemických pro ČR (čísla se s postupujícím výzkumem stále mění). Ne vždy se ale badatelé na ostružiníky dívali takto. Švédský přírodovědec Carl Linné (1707–1778) např. v rodu ostružiník rozlišoval pouze dva druhy: ostružiník ježiník *(Rubus caesius)* a ostružiník křovitý *(Rubus fruticosus)*. Toto velmi zjednodušené a nepřesné pojetí se v našich určovacích klíčích udrželo ještě v 50. letech 20. století. Teprve později si vědci začali více všímat znaků na prýtech a listech ostružiníků a docházelo k popisům dalších druhů. Od 70. let 20. století se v Evropě rozvíjelo moderní pojetí klasifikace ostružiníků (H. E. Weber, J. Holub a další), které stanovilo pravidla pro popis jednotlivých druhů tohoto rodu (dostatek lokalit a dostatečně velký areál rozšíření).

A on není jenom jeden ostružiník? Opravdu nelze říci, že by existoval jen jeden druh ostružiníku. Ano, zkraje se ve škole v prvouce či přírodovědě učíme, že existuje ostružiník maliník (s plody malinami) a ostružiník křovitý (s plody ostružinami). Avšak erudovaní zájemci o botaniku by u tohoto poznání určitě skončit neměli.

Vyzkoušejte si to sami. Při procházce lesem se kolem sebe dobře dívejte a svou pozornost zaměřte na to, čemu se běžně říká *„ostružiní"*. Prozkoumejte více prýtů podél lesní cesty a zamyslete se: mají všechny prýty stejně velké ostny? Mají je stejně hustě uspořádané? Jsou na prýtech kromě ostnů i jiné útvary? Jak velké a v jakém počtu? A co listy rostliny - jsou na povrchu lysé či chlupaté? Zespod zelené či bílé?

„NOVÝ" OSTRUŽINÍK PODBRDSKÝ

V roce 2026 dokončili botanici Hornického muzea Příbram ve spolupráci s kolegou z Prahy jeden ze svých dílčích výzkumných úkolů, a sice popis nového druhu ostružiníku, ostružiníku podbrdského *(Rubus hirsutifrons)*. Druh byl botaniky v terénu rozpoznáván zhruba 20 let, avšak teprve v poslední době se jej podařilo nalézt na dostatečném počtu lokalit a dokončit jeho formální popis. Ostružiníky jsou dvouleté rostliny - popis ostružiníku podbrdského je tedy založen na unikátní kombinaci znaků na jednoletém (sterilním) i dvouletém (plodném) prýtu rostliny. České jméno bylo zvoleno právě podle těžiště výskytu druhu, a sice v oblasti mezi Příbrami a Hořovicemi, tedy na Podbrdsku. Latinské jméno odkazuje na *„chlupatý vzhled"* rostliny - chlupy jsou v hojném počtu přítomny jednak na prýtech, jednak na líci i rubu listů. Samozřejmě také v květenství. Jedná se na pohled opravdu o zřetelně chlupatou rostlinu, která tvoří pěti - nebo tříčetné listy. Jednoleté prýty jsou poléhavé až středně obloukovité. A když se podíváte na list ze spodní strany, všimnete si, že chlupy jsou podél žilek hřebínkovitě uspořádané.

Je zřejmé, že vědecké poznání je důležitou součástí lidského vnímání světa. Základem je umět svět kolem sebe pozorovat a klást si otázky. Choďte tedy ven a dívejte se. Kdo ví, třeba se i vy budete jednou podílet na významném vědeckém objevu.

■ **Linda Trunečková, Rudolf Hlaváček**
Hornické muzeum Příbram

Z Řevnic do poutního areálu Skalka

Malebné městečko Řevnice s necelými čtyřmi tisíci stálými obyvateli, rozsáhlé rekreační území na řece Berounce, výchozí bod výletů jak k vrcholkům brdských Hřebenů, tak do lokalit CHKO Český kras. Jeho úžasnou rekreační potencialitu dovršuje fakt, že leží nedaleko hradu Karlštejna.

Řevnice, kostel sv. Mauritia. *Foto (2×): Jaroslav Hodrment*

Z náměstí Krále Jiřího z Poděbrad snadno dorazíme k barokní kostelu sv. Mauritia (sv. Mořice) z let 1749–1752. Dnes se díváme na jeho upravenou podobu, na níž se podílel český architekt a restaurátor Eduard Sochor (1862–1947), který zde v Řevnicích žil a také zemřel. Je třeba zmínit, že v Řevnicích začínala svoji sportovní kariéru také naše tenisová legenda Martina Navrátilová.

Na výše zmíněném náměstí můžeme nastoupit na 10 km dlouhou Fabiánovu naučnou stezku s 13 zastaveními, mezi něž patří lesní divadlo, lesní jezírko Pišťák nebo unikátní mokřady.

Poutní areál Skalka

My se však vydáme po zelené k poutnímu areálu Skalka. Postupujeme jižním směrem k okraji lesa, který zároveň tvoří hranici Přírodního parku Hřebeny. Poté se dostaneme k lesní křižovatce Pod Strážným a dále stoupáme podél Babského potoka. Projdeme pod svahy místního vrcholu Babka (506 m), následně přejdeme Hřebenskou cestu a poté se ocitneme v horní části poutního areálu Skalka.

Barokní poutní areál Skalka patří v rámci Hřebenů k turisticky nejatraktivnějším. V posledních desetiletích se průběžně pracovalo na jeho celkové rekonstrukci. Součástí areálu je zejména kostel sv. Máří Magdalény, klášter, budova Poustevny a kapličková křížová cesta.

Interiér kostela sv. Máří Magdalény z roku 1693 architekta Kryštofa Dientzenhofera, jemuž byla prý vzorem kaple v Aix-en-Provence, imituje krápníkovou jeskyni. Dientzenhofer je současně také autorem návrhu nedalekého barokního kláštera, do něhož byli, až kolem roku 1760 po několika předchozích právních a finančních sporech benediktinů se šlechticem Engelem z Engelsflussu nakonec uvedeni františkáni, kteří zde působili až do roku 1925. Tehdy odtud odešel poslední františkánský mnich. Dnes klášter slouží pro pořádání výstav a koncertů. Součástí areálu je také křížová cesta, tvořená ve svahu seřazenými výklenkovými kapličkami, a Poustevna. Zdaleka viditelná lokalita je křižovatkou turistických cest a NS Mníšek pod Brdy.

Výlet v kostce

Oblast: Hřebeny
GPS start: Řevnice náměstí
49.9144717N, 14.2359817E
Trasa: mapy.com/s/mahepotebo
Vzdálenost: 4,8 km
Typ: trasa pro pěší
Náročnost: střední
Značení: zelená
Zajímavosti: Poutní areál Skalka

■ **Jaroslav Hodrment**

Příběhy z Březového vrchu XXXII.: život po sedmileté válce

České hornictví se po sedmileté válce ocitlo v úpadku. Zoufalá hospodářská situace habsburské monarchie po sedmileté válce vyvolala snahu rychle zavádět správní a finanční reformy, ale reálné možnosti zbídačené poválečné společnosti je brzdily.

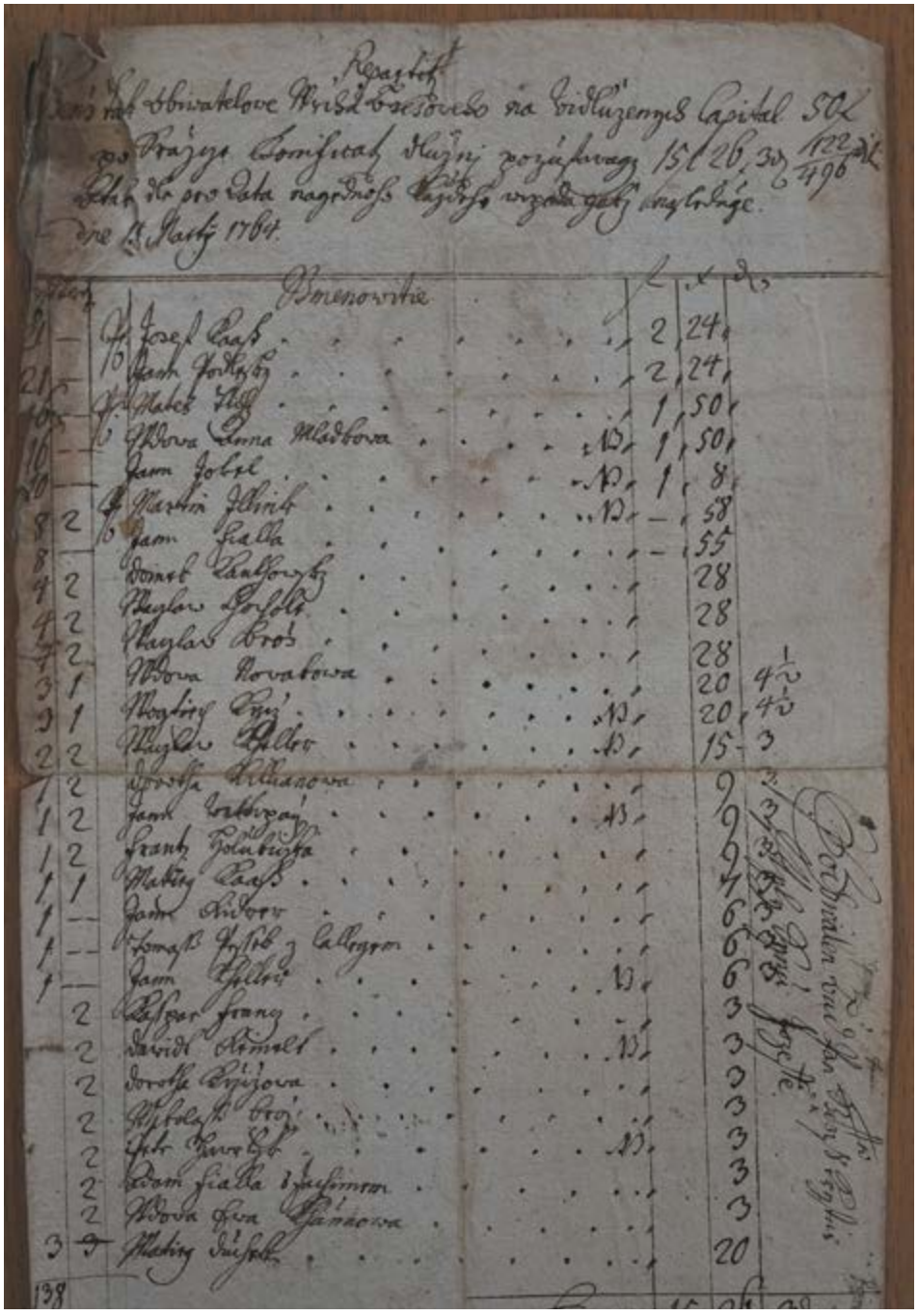

Soupis březohorských usedlíků splácejících kapitál, který si jejich obec vypůjčila. Březen 1764.
Zdroj: SOA v Praze – SOkA Příbram

Schodek 4522 zlatých v hospodaření příbramského horního závodu už v roce 1762 přiměl úředníky nejvyššího mincmistrovského úřadu v čele s mincmistrem Františkem Josefem Pachtou z Rájova, jehož korespondenci vyřizoval sekretář Johann Joseph Urtica, vybídnout příbramského vrchního horního správce Josefa Alexise de Adda a hormistra a huťmistra Nicklase Franze Ehemannta, aby zakročili proti příbramským těžařům neplatícím cupus. Ten byl totiž primárně určen na mzdy horních zaměstnanců. V březnu 1763 horní závod oznámil magistrátu, že pokud menší příbramské horní bratrstvo neuhradí dluh na cupusech do 14 dnů, přijdou jeho nezaplacené důlní podíly do retardátu, což se v květnu skutečně stalo. Při takzvaném horním dnu se příbramský magistrát usnesl, že vzhledem k vysokým daním už město nemůže hory financovat. Měšťané s tím nesouhlasili, a tak obec zaplatila část cupusů v obilí.

Roční příjem vrchního horního správce Josefa Alexise de Adda byl 819 zl. 8 kr., hormistr a huťmistr Nicklas Franz Ehemannt pobíral 379 zl. 31 kr. 1 d. Někdy před 9. březnem 1764 byl do Příbrami z Jáchymova poslán nový prubíř a šichtmistr Josef Büttner. Už v květnu žádal o příplatek, protože vedle běžných povinností v huti a v dolech a dohledu v pražírně měl zhotovovat mapy, vést bratrskou pokladnu a pak byl i hutním kontrolorem. Jeho plat za 52 týdnů po 4 zl. činil 208 zl., na kancelářské potřeby dostával 9 zl. 4 kr., za měřičské práce a zhotovování map 24 zl., za vedení účtů bratrské pokladny 6 zl., příplatky za činnost v huti 18 zl. 57 kr. 3 d., za občasný dohled v pražírně, zvláště za sledování odvodu kouře 2 zl., celkem 268 zl.

STAGNUJÍCÍ TĚŽBA A ZTRÁTA HORNÍHO ZÁVODU

V roce 1763 pracovalo v horním závodě 63 osob. V roce 1764 jejich počet klesl na 52, protože těžba opět stagnovala, k červenci 1764 činila ztráta horního závodu z dolování za uplynulých 13 měsíců téměř 5000 zlatých. Některá místa (např. hlídače žentouru) byla zrušena. Týdenní plat lezce v horách činil 2 zlaté 30 krejcarů, ročně při 52 započítaných týdnech tedy 130 zl., horník si týdně vydělal zhruba 1 zl. a 30 kr., někdy o trochu víc, tedy od 78 zl. ročně.

Vzhledem k tomu, že příbramští a další těžaři neodváděli cupusy a že roční zúčtování příjmů a výdajů horního závodu se vždy projednávalo v prvních měsících následujícího roku, horní závod svým dělníkům stále neplatil mzdy včas. Proto se na jaře 1764 opět vzbouřili, o čemž

Podle úřední zprávy příbramští měšťané horníky a hutníky opovrhovali, nechtěli jim prodávat živobytí a všelijak jinak je roztrpčovali.

byla zmínka v minulém čísle Kahanu. Nespokojení horníci zaslali svým představeným list, který nejlépe vypovídá o tehdejším postavení hornictva a který opsal František Brummeisen do své horní knihy: *„Před urozený a statečný pány a pány vysoce vážený slavný královský bergambt královského horního města Příbrami hor stříbrných ponížená suplika od nás vnitř podepsaných. Tak jakož my níže podepsaný pod datum dne 17. Martii poníženou prosbu a žádost před slavný bergambt sme přednesli v příčině naší spravedlivě a těžce vypracované 21 neděl zadržele mzdy, na kteroužto prosbu sme nic neobdrželi, nýbrž že žádných peněz nemají, nám pomocti nemohou, nic sme neobdrželi, tak pro studenost zimy na mázhause sme se zase rozešli.*

Na to od slavného bergamtu nám skrze steigra Lemona (Jana Kašpara Lehmanna), tato resoluti vzkázána byla, že my již dokonce od JM královské vyplacený jsme, nýbrž i také ještě přeplacený, nám zase pomoci nemohou, poněvadž žádných peněz nemají, že budou do Prahy psát, aby od JM Královské sami na gewerky odepsali, bychom tudíž k pořádnosti a k zaplacení přijíti mohli.

Na ten a takový způsob, jestliže žádný jinší prostředek v tom učiněný nebude, tehdy my sme přinucený gewerkům dílo na 14 dní vypovědít, což i skutečně všichni vypovídáme. Co se ale JM královské strany dotýče, tehdy sobě volíme věrně a stále až do smrti pracovat. To činíme geverkům ne z trucu, ale z velké nemožnosti, protože žádný nám dlužník nic více nechce čekati, a jestliže nám svěří nebo počká, tehdy to musíme přijmout, zač on sám to míti chce. Tudy zacházíme, hlad a nouzi trpěti musíme, horší sme nežli ty chudý žebrákové, dlužníci se na nás obořujou, že skrze nás také v nic přicházejí, protože zřídkakdy jaký plat na nás přichází.

Což toto všichni jednomyslně zavíráme a vlastnoručně podpisem svým stvrzujeme a zůstáváme slavného královského bergambtu ponížený a poslušný celý heuerschaft (hornictvo) příbramský: Antonín Spoth, František Hielanek, Johann David Reinelt, Václav Kropáč, Matěj Káš, Jan Vodička, Vojtěch Kříž, Petr Havrlík, Adam Fiala, Jan Lipka, Tomáš Břenda, Karel Vrtal, František Kratochvíle, Jakub Kvítek, Václav Kheller, Josef Šindelář, Jan Staretz, Jan Vytipač, Jan Kalleg, Jan Koller, Vojtěch Havrlík, Jakub Schednj, Antonín Kocour, Antonín Jelínek, František Beránek, Jan Kuderna, František Ptáček, Václav Brož, František Pelčík (Peltzik), Josef Černý, Vojtěch Brůček, Jan Palleta, Mates Kadlec, Josef Tichý, Václav Kalina, Jan Jech, Augustin Žlutický, Martin Tesařík, Antonín Braniš, Antonín Lenhardt (Linhart), Jan Spoth, Antonín Turek, Josef Spoth, Gottfried Havrlík, Vojtěch Pelčík, Jan Kropáč, Jan Procházka.

Pro lepší představu, kdo tehdy v dolech pracoval, je tučně vyznačeno pouhých deset horníků - majitelů březohorských domků s hospodářským dvorkem (ostatní horníci byli buď podnájemníci, nebo z okolních obcí a mlýnů) a možností mít alespoň kozu a drůbež. Tito horníci jsou totiž uvedeni i v jiném soupisu, shodou okolností sepsaném 15. března 1764. Tehdy bylo na Březovém vrchu 30 osedlých, podílejících se na splacení 50 zl., které si březohorská obec musela vypůjčit na úhradu neznámého výdaje - pravděpodobně nějaké daně. Díky bonifikacím za válečné dodávky byl tento dluh snížen na 15 zl. 26 kr. 3 d. Majitelé domů jsou seřazení podle výše svého majetku od největšího k nejmenšímu - domy ještě neměly čísla. K roku 1765 se dochoval seznam těchto březohorských usedlíků i se zaměstnáním, kterým se živili. Kromě starých hospodářství zde byly domky na levných a původně obecních pozemcích, z nichž platili jejich majitelé březohorské obci (knapšaftu) roční činži. Na Březovém vrchu to tedy po sedmileté válce vypadalo takto:

Josef Káš, 1765 nevedl žádný obchod, syn Matěj byl doma při rodičích, měli děvečku. **Jan Podleský,** 1765 šenkýř a švec. **Mates Tichý,** v roce 1765 už na Březovém vrchu nebydlel a na jeho místě pracoval jeho podruh Jan Úlovec s párem volů. Vdova **Anna Mládková,** 1765 foruje (vozí náklad) při horách koňma. **Jan Jokl,** 1765 havíř, byl i řezníkem. **Martin Illink,** 1765. Vdova Terezie Illinková, při ní zůstává sestra. **Jan Fiala** bez všeho obchodu. Domek Koutovský **(Josef Káš). Václav Chochole,** 1765. **Václav Beneš,** havíř. **Václav Brož,** 1765, havíř. Vdova **Lidmila Nováková,** 1765, havířka. **Vojtěch Kříž,** 1765, havíř. **Václav Kheller,** 1765, havíř, pak šmelcíř.

Vdova **Dorota Kilián(k)ová,** 1765, havířka bez obchodu. **Jan Vytipač,** 1765, havíř, dcera při matce se živí. **František Holubička,** 1765, řemeslo ševcovské. **Matěj Káš,** 1765, havíř, dcera při mateři. **Jan Ridrer,** 1765, bídně se živí. **Tomáš Pešek,** 1765, vede špatně řemeslo (řeznické). **Jan Kallej,** 1765, havíř. **Jan Kheller,** 1765, havíř. **Kašpar Frantz,** 1765, havíř, sestra předením se živí. **David Reinelt,** 1765, havíř, dcera při rodičích. **Dorota Křížová. Mikoláš Brož,** 1765, havíř fedrunkem se živí. **Petr Jan Havrlík,** 1765, havíř (písař knapšaftu, zvoník u sv. Prokopa). **Adam Fiala** s bratrem Jáchymem, 1765, havíř. Vdova **Eva Khunová,** 1765, havířka bez obchodu, pak Jan Sinek havíř na místě Tomáše Janeše. **Matěj Duchek** (z Lazce). K roku 1765 se ještě uvádějí podruhyně Kateřina Joklová, havíř František Brož a při něm podruhyně Kateřina Dobrovolná, a také pastýř dobytka.

DOHLÍŽET NA DĚLNÍKY A UDRŽOVAT JE VE STRACHU

Není známo, jaké odpovědi se 47 podepsaných mužů v roce 1764 dočkalo. O tom, jak se s dělníky horního závodu zacházelo, vypovídá instrukce z 25. června 1765. Vrchní horní správce de Adda tehdy nařídil šichtmistrovi Büttnerovi bydlet u hutě a v době šmelcování a tavení neustále, a zvláště v noci, dohlížet na dělníky a udržovat je v neustálém strachu. V říjnu 1767 nejvyšší mincmistr nařídil, že se má chudým horníkům a hutníkům vyplácet mzda aspoň čtvrtletně, když už ji nedostávají měsíčně. Podle úřední zprávy příbramští měšťané horníky a hutníky opovrhovali, nechtěli jim prodávat živobytí a všelijak jinak je roztrpčovali.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOkA Příbram

KALENDÁRIUM

2. prosince 1906

Sbor dobrovolných hasičů v Příbrami konal svou první přednáškovou schůzi, a zahájil tak svou sborovou školu. Kromě praktického vzdělání začal sbor svým členům poskytovat i výuku teoretickou. Schůze se účastnil i příbramský starosta Blažej Mixa. Téma přednášky se týkalo hasičských sborů v zahraničních městech, zejména v Paříži.

4. prosince 1876

Při volbě příbramského purkmistra byl opět zvolen Karel Hail.

5. prosince 1526

Vladyka Jan Trčka z Vitence vydal příbramským horám privilegium, kterým potvrdil Jáchymovský horní řád, udělený horníkům v Příbrami Jindřichem Pešíkem. Slíbil, že jakmile se hory dostatečně povznesou a havíři si vyberou nejvhodnější pozemky pro stavbu domů, povýší jejich sídliště na svobodné horní město.

7. prosince 1896

V sále Měšťanské Besedy uspořádali báňští akademici mikulášskou zábavu. Součástí programu byl sborový zpěv, sólové výstupy hudebníků, vážné i legrační scénky. K obecenstvu promluvil svatý Mikuláš a po krátkém dialogu se satanem dal pokyn k rozdávání dárků.

11. prosince 1926

Dramatický odbor Spolku pro zbudování městského divadla v Příbrami odehrál Sarmentovu komedii Oči ze všech nejkrásnější. V roli Napoleona účinkoval hostující člen Národního divadla v Praze Eduard Kohout. Tímto představením zakončil spolek zimní období své činnosti.

12. prosince 1886

V restauraci Beseda se konala ustavující schůze Komitétu pro zřízení musea v Příbrami (předchůdce dnešního Hornického muzea Příbram), jehož předsedou byl zvolen učitel Ladislav Malý. Nově vzniklé Krajinské muzeum v Příbrami mělo sídlo v bytě Ladislava Malého až do roku 1896, kdy mu byly vyčleněny dvě místnosti na radnici.

13. prosince 1916

V zasedací síni městské radnice se konala slavnostní mimořádná schůze městského zastupitelstva Příbrami. Důvodem bylo složení holdu novému císaři a králi Karlovi I. Starosta města Max z Alemannů pronesl slavnostní proslov a předložil návrh odeslat telegram do kabinetní kanceláře císaře. Návrh byl schválen. Tím bylo zasedání zakončeno.

21. prosince 1866

V Příbrami skončila poslední velká epidemie cholery. Město se s ní potýkalo od 12. září do 21. prosince. Nákaze podlehlo nejméně 43 osob. V té době se také vyskytly případy trichinelózy, nebezpečného onemocnění, jež má vždy příčinu v konzumaci syrového nebo polosyrového masa.

■ **Tereza Pruchová**
Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Příbram

❖	TESKNOTA	PLYNNÝ UHLOVODÍK	1.DÍL TAJENKY	❖	ZN. AMERICIA	OBRUBA	MUŽSKÉ JMÉNO (26.10.)	GRIMASA	❖	ZN. VOLTAMPÉRU	ZLOMENÍ	2.DÍL TAJENKY	CITOSLOVCE ÚDIVU	SLOSOVÁNÍ
DOMÁCKY TEODOR				ČESKÝ MALÍŘ (MIKOLÁŠ(					START LETADLA					
SETONOVY INICIÁLY				ZNAMENÍ (ZAST.) / POLEDNÍ JÍDLO					SLOVENSKY ALEJ / OPOTŘEBOVANÁ BOTA					
DEZINFEKČNÍ PROSTŘEDEK					ANGL. MLÉKO / JMÉNO LVICE					OPAL				
NĚMECKY CHLAPEC						BEZKMENNÁ DŘEVINA / SLOVEN. AKR				MOJI / POVRCHOVÝ DŮL			OSIČKA	KONTAKT
❖	STOH LISTIN	TRUPY / ZÁVIT ŠROUBU (ZAST.)					PLES / PRACOVNÍK NA POLI				VEŘEJNÁ OBCHOD. SPOL. / POLSKÝ TANEC			
EVROPSKÝ STÁT								SPLÉST / UKAZOVACÍ ZÁJMENO						
BORID TITANU (VZOR)				LETADLO / IND. KOŘENÍ					ŠKRABOŠKY / TRNOVNÍKOVÝ POROST					
JINAK (NÁŘEČ.)					ÚDER / POTÍŽ					SYMBOL				
OHLEDNĚ						ŠEK (ŘÍDCE) / ZNAČKA ČISTÍCÍHO PRÁŠKU				ZAKVIČENÍ VEPŘE / PŘIPRAVOVAT JÍDLO			SLOVENSKÝ SOUHLAS	MLUVA
❖	ESŠÁLEK	ŠPANĚL. SÍDLO / EGYPT. ÚZEMÍ					DESIGNER / RUSKÉ SÍDLO							
SOBEC								TAHLE / VELMI DŮLEŽITÉ OSOBY			RUSKY TITO	ZÁPOR		
ŠÍŘKA				3.DÍL TAJENKY / SPZ NYMBURK								O CO		
KONZERVOVANÁ KOUŘEM						VYŽÍVOVAT						POMŮCKY: ETS, KNABE, ADŽU, BREA		
ZKR. STÁTNÍ ARBITRÁŽE			CITOSLOVCE BZUČENÍ			USÁTI								

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na prosinec. Tajenka ze zpravodaje 11/2026: Listopadové sněžení neškodí vůbec osení. Knihu vyhrává Alena Uzlová. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako 18. v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

inzerce

Problematická doprava v Koperníkově

Václava Rotterová, obyvatelka Příbrami: Ráda bych upozornila na dlouhotrvající problém s průjezdem ulicí Koperníkova, zejména v úseku z ulice Pod Hvězdárnou až k parku. Koperníkova je poměrně úzká a bez chodníků a v současné době na travnatých pásech podél krajnic na obou stranách téměř trvale parkují osobní auta. Je to nebezpečné pro chodce, ale velký problém mají řidiči MHD na lince 506. Nejen že se jim tam velmi obtížně projíždí, ale i já jsem byla několikrát svědkyní, že se v dolní části nemohli vůbec vytočit při cestě do města nebo zpět. Vzhledem k tomu, že v této části města je nás hodně seniorů (80+), je pro nás tato linka MHD opravdu velmi důležitá. Řidiči jsou mimořádně ochotní pomoci při nastupování i vystupování, takže máme obavy, aby kvůli parkujícím bezohledným řidičům nedošlo ke změnám nebo omezení této linky.

Lucie Albrechtová: místostarostka města: Vážím si toho, že vám není lhostejné dění v okolí a že se ozýváte nejen za sebe, ale i za ostatní sousedy, které situace trápí. Z toho, co popisujete, je zřejmé, že nejde o zanedbatelný problém. Koperníkova je úzká a bez chodníků, a pokud na travnatých pásech po obou stranách pravidelně parkují auta, může být průchod i průjezd skutečně obtížný a především nebezpečný. Rozumím také obavám o provoz linky MHD. Uvědomuji si, jak důležitá je pro vás a další obyvatele této části města, zvláště pro seniory, kteří jsou na pravidelném spojení s centrem města závislí. Bylo by určitě špatně, kdyby nevhodné parkování komplikovalo provoz linky.

Parkování je jedním z témat, kterým se chceme jako vedení města věnovat. Uvědomujeme si, že situaci nelze řešit pouze jednotlivými opatřeními, ale že Příbram potřebuje dlouhodobější a promyšlený přístup. Je třeba hledat rovnováhu mezi potřebami obyvatel, možnostmi parkování, bezpečností chodců a zajištěním plynulého provozu včetně MHD. V případě Koperníkovy ulice bychom měli prověřit, jak zajistit dostatečný prostor pro průjezd autobusů, bezpečnější pohyb chodců a stanovit, kde je možné parkovat, aniž by tím byli ostatní omezováni. Samozřejmě s ohledem na místní podmínky.

Nové vedení radnice potřebuje určitý čas, aby se důkladně seznámilo se všemi problémy města, stanovilo priority a připravilo konkrétní řešení. Mnohé změny vyžadují odbornou přípravu i finanční prostředky, které je třeba v rozpočtu postupně hledat a plánovat. Nechceme proto slibovat rychlá řešení, která by nebylo možné uskutečnit. Zároveň považuji za důležité, aby se na podobné podněty nezapomínalo. Důležité také je, aby se do hledání řešení zapojili samotní obyvatelé. Právě vy a vaši sousedé nejlépe víte, s čím se v této ulici každý den potýkáte.

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

29. 11. 15.00–19.30 Zahájení adventu

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA 121

9. 12. 16.00 Zasedání ZM

NOVÝ RYBNÍK

4. 12. 16.00–19.00 Čertovský Novák

NÁMĚSTÍ 17. LISTOPADU

13. 12. 15.00–19.00 Stříbrná neděle
Do 11. 1. Vánoční kluziště

NÁMĚSTÍ J. A. ALISE

6. 12. 15.00–18.00 Bronzová neděle

DVOŘÁKOVO NÁBŘEŽÍ

5. 12. 8.00–12.00 Farmářské trhy
19. 12. 8.00–12.00 Farmářské trhy

DIVADLO A. DVOŘÁKA – VELKÁ SCÉNA

3. 12. 19.00 Marie Stuartovna
4. 12. 19.00 Marie Stuartovna
6. 12. 19.00 Vánoční nadílka s Ginevrou
7. 12. 19.00 Vánoční nadílka s Ginevrou
8. 12. 19.00 Vánoční nadílka s Ginevrou
9. 12. 10.00 Marie Stuartovna
10. 12. 17.00 Slavnostní koncert ZUŠ Příbram I
11. 12. 19.00 Hrdý Budžes
12. 12. 10.00 Show dětí z Oxygenu
13. 12. 10.00 Vánoce v divadle
14. 12. 19.00 Marie Stuartovna
15. 12. 19.00 Zamilovaný Shakespeare
16. 12. 16.30 Vánoční koncert ZŠ 28. října
18. 12. 19.00 Vánoční koncert Příbramské filharmonie
19. 12. 19.00 Vánoce Osmanyho Laffity
21. 12. 19.00 Vánoce Pavla Šporcla
22. 12. 19.00 Vánoční koncert Příbramského Big Bandu
23. 12. 19.00 Vánoční koncert Příbramského Big Bandu
27. 12. 19.00 Zářivá hvězda
28. 12. 19.00 Marie Stuartovna
30. 12. 19.00 Velká bankovní loupež
31. 12. 18.00 Zamilovaný velvyslanec

DIVADLO A. DVOŘÁKA – D-KLUB

1. 12. 19.00 Hovory M: Pavel Pavel
10. 12. 19.00 Hovory M: Annette a Michal Nesvadbovi
12. 12. 19.00 Vánoční koledy a čtení – Bára Štěpánová
15. 12. 19.00 Program Artemis
17. 12. 19.00 Kavárna U Nulté hodiny – Petr Kostka
29. 12. 19.00 Folková Veillée

DIVADLO A. DVOŘÁKA – ESTRÁDNÍ SÁL

5. 12. 20.00 Špejbl´s Helprs
13. 12. 10.00 Vánoce v divadle
19. 12. 10.00 Karol a Kvído
30. 12. 20.00 Silvestr nanečisto aneb Pánové, hoďte se do gala

DIVADLO A. DVOŘÁKA – KINO

4. 12. 20.00 Hunger Games: Úsvit sklizně
5. 12. 17.00 Mikulášská nadílka
6. 12. 16.00 Ebenezer: Vánoční koleda
11. 12. 17.00 Kameňákovi
11. 12. 20.00 Šílená noc 2
12. 12. 16.00 Asterix a Obelix: Království Núbie
12. 12. 19.00 Rámájana: Zrození legendy
13. 12. Vánoce v divadle
10.30 Toy Story 5: Příběh hraček
12.30 Tlapková patrola: Dinosauří film
14.30 Toy Story 5: Příběh hraček
16.30 Tlapková patrola: Dinosauří film
15. 12. 16.00 Kluci to vidí jinak než holky
16. 12. 19.00 Avengers: Doomsday
17. 12. 19.00 Duna: Část třetí

V čase uzávěrky není další program kina k dispozici, aktualizovaný je na webu.

SVATÁ HORA

2. 12. 19.00 Adventní koncert Matice svatohorské
19. 12.–3. 1. Výstava betlémů v Mníšecké kapli
21. 12. 19.00 Předvánoční zpívání ve svatohorském sklepení
22. 12. 18.00 Přinesení Betlémského světla
24. 12. 16.00 „Půlnoční" mše sv.
24. 12. 22.00 „Půlnoční" mše sv.
25. 12. 14.00 Zpívání u jesliček
26. 12. 14.00 Zpívání u jesliček
26. 12. 18.00 Vánoční koncert Matice svatohorské
31. 12. 17.00 Mše na závěr občanského roku
1. 1. 14.00 Zpívání u jesliček

SBOR MISTRA JAKOUBKA ZE STŘÍBRA

6. 12. 10.30 Adventní charitativní koncert
8. 12. 17.00 Adventní flétnování – ZUŠ, Příbram I
18. 12. 17.00 Koncert charitativního spolku Babíkov
20. 12. 10.20 Koncert Canta Vera
21. 12. 13.00 Zpívání koled – Klub Barvy života
22. 12. 17.00 Vánoční koncert pro dobrovolníky ADRA
24. 12. 16.00 Štědrovečerní bohoslužba
25. 12. 9.00 Bohoslužba na Boží hod vánoční
26. 12. 17.00 Vánoční koncert Komorního Sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra
27. 12. 9.00 Vánoční bohoslužba s připomínkou Boží rodiny – pro rodiny s dětmi
31. 12. 16.00 Silvestrovská pobožnost
3. 1. 9.00 Novoroční bohoslužba
10. 1. 9.00 Bohoslužba k 107. výročí Církve československé husitské.
Program doplňuje každonedělní bohoslužby od 9.00

HORNICKÉ MUZEUM

2.–5. 12. Za Mikulášem, andělem a čertíkem do dolu Anna
4. 12.–3. 1. Příbramské betlémy na dole Vojtěch
12.–13. 12. Vánoce v hornickém domku
12.–13. 12. Štědrovečerní šichta v Prokopské štole

WALDORFSKÁ ŠKOLA PŘÍBRAM

9. 12. 18.00 Komorní koncert
15. 12. 19.00 Vánoční koncert Chairé

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV

9.–10. 12. Příbramské domy – Lékárna U Bílého lva – přednáška Věry Smolové

GALERIE FRANTIŠKA DRTIKOLA

Výstava: Inventura – Devadesátky Karla Babíčka

FIT SENIOR – KLUBOVNA NA PŘÍKOPECH 103

1. 12. 17.00 Adventní koncert pro seniory (Aula ZŠ Jiráskovy sady)
2. 12. 10.00 Švadlenky – mikulášský sáček
2. 12. Poznej svůj kraj: výlet na Sedlčansko
2. 12. 17.00 Cestovatelská přednáška: Vietnam, Jan Hotový
7. 12. 11.00 Logopedie pro parkinsoniky
11. 12. 9.15 Vánoční zpívání s kytarou
14. 12. 10.00 Parkinson klub
15. 12. 15.00 Vánoční večírek v hospůdce Na Marii
16. 12. 10.00 Švadlenky – vánoční obaly
16. 12. 12.30 Výtvarný ateliér – dekorace na okno
22. 12. 13.00 Pletařky

FIT SENIOR - KLUBOVNA ŽEŽICKÁ 193

2. 12. 9.30 Mozkogym III
2. 12. 15.00 Šachový klub
7. 12. 13.00 Beseda: Alena Gajdušková: Vánoce našich babiček
9. 12. 9.30 Mozkogym II
14. 12. 13.00 Byt jako klícka - přednáška (Fara)
16. 12. 15.00 Šachový klub
21. 12. 13.00 Zpívání v kostele (Fara)

SENIOR POINT PŘÍBRAM

1. 12. Turnaj v bowlingu
2. 12. Vánoční odpoledne
4. 12. Seniorská akademie 3. ročník
8. 12. Přednáška: Jak na chytrý telefon a tablet, 2 kurzy
8. 12. Turnaj v bowlingu
9. 12. Výlet: Praha – Nový Svět
10. 12. Právní poradna
10. 12. Vycházka podél Litavky
11. 12. Seniorská akademie 1. ročník
15. 12. Turnaj v bowlingu
15. 12. Výlet: Pasov
22. 12. Turnaj v bowlingu
29. 12. Turnaj v bowlingu
30. 12. Vánoční turnaj v šipkách

KNIHOVNA JANA DRDY

2. 12. 17.00 Vánoce s Jakubem Greschlem. Cestovatelská přednáška
5. 12. 10.35 Klub HP: Adventní trh na zámku Dobříš. Výlet
8. 12. 17.00 Dějiny umění: Toyen a Jindřich Štýrský. Přednáška Jany Froňkové
9. 12. 13.00–17.00 Adventní odpoledne
14. 12. 18.00 Knihovnický kvíz
15. 12. 9.00 a 10.00 S knížkou do života/ BookStart: Ela a noční světýlka
15. 12. 14.30 Klub HP: Čtení z vánoční prózy a poezie. Pořad Stanislavy Hoškové
17. 12. 16.00 Vánoční žabí příběhy. Divadlo DamDam hraje pro děti

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE

30. 11.–4. 12. Pekelný týden v DDM Příbram
6. 12. 16.–17.00 Pekelná nuda, hrají Zalezlíci
13. 12. Dílničky na akci Vánoce v divadle
21. 12. 15.30 Vánoční setkání

SPORTOVNÍ HALA

5. 12. 17.00 VK Příbram – Fatra Zlín
17. 12. 19.00 Monika Absolonová: Až do nebes tour 2026
19. 12. 17.00 VK Příbram – Volejbal Odolena Voda

ZIMNÍ STADION

2. 12. 18.30 HC Příbram–HC Stadion Cheb
9. 12. 18.30 HC Příbram–BK Havlíčkův Brod
19. 12. 17.00 HC Příbram–HC Milevsko 2010

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

3. 12. 9.00–16.30 SZŠ a VOŠ – Den pro zdravý životní styl
5. 12. 10.00–12.00 SPŠ a VOŠ
1. 12. 8.00–16.00 SPŠ a VOŠ – Dny techniky
2. 12. 8.00–12.00 Gymnázium
2. 12. 8.00–16.00 SPŠ a VOŠ – Dny techniky
8. 12. 13.30–16.30 SŠ PCG Příbram
12. 12. 9.00–12.00 SOŠ a SOU Dubno
7. 1. 15.30–17.00 SPŠ a VOŠ
9. 1. 9.00–12.00 SOŠ a SOU Dubno
13. 1. 8.00–14.00 OU, PrŠ a ZŠ
16. 1. 8.00–12.00 Gymnázium
23. 1. 9.00–12.00 OA a VOŠ
27. 1. 9.00–16.30 SZŠ a VOŠ

inzerce

DĚKUJEME
ZA VAŠI
POMOC PRO
SVĚTLUŠKU
Nákupem jmenovek na dárky
jste rozsvítili Vánoce
nevidomým.
světluška
svítíme ve tmě
Kaufland